

KERKENBELEIDSPLAN

Gemeente Meise

Augustus 2017

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSTAFEL	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
INLEIDING	4
1. SITUERING KERKGEBOUWEN volgens het kadaster.	7
2. FICHE PER KERKGEBOUW	9
2.1. St.-Kwintinus Imde	9
2.1.1. Identificatie	9
2.1.2. Beschrijving	9
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	10
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	10
2.2. St.-Martinus in Meise	11
2.2.1. Identificatie	11
2.2.2. Beschrijving	11
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	12
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	13
2.3. Onze Lieve Vrouw Boedschap in Meuzegem	14
2.3.1. Identificatie	14
2.3.2. Beschrijving	14
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	15
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	15
2.4. Sint Stefanus in Oppem	16
2.4.1. Identificatie	16
2.4.2. Beschrijving	16
2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	17
2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	18
2.5. Sint Medardus en Gilardus in Rossem	19
2.5.1. Identificatie	19

2.5.2. Beschrijving	19
2.5.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	21
2.5.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	21
2.6. Sint Brixius in Sint Brixius-Rode	22
2.6.1. Identificatie	22
2.6.2. Beschrijving	22
2.6.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	24
2.6.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	24
2.7. Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans in Westrode	25
2.7.1. Identificatie	25
2.7.2. Beschrijving	25
2.7.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	26
2.7.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	26
2.8. Sint Laurentius en Gorik in Wolvertem	27
2.8.1. Identificatie	27
2.8.2. Beschrijving	27
2.8.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	29
2.8.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	29
2.9. Kapel Onze Lieve Vrouw der Kranken (Boskapel) in Imde	30
2.9.1. Identificatie	30
2.9.2. Beschrijving	30
2.9.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	32
2.9.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	32
2.10. Kapel Sint Eligius (Elooi) in Meise	33
2.10.1. Identificatie	33
2.10.2. Beschrijving	33
2.10.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	34

2.10.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	34
3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE	35
3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie	35
3.1.1 Pastorale zone: KiemkrACHT Meise.	35
3.1.2 Visie	35
3.2. Plan van aanpak hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht.	36
BESLUIT	37
BIJLAGEN	
1. Het reeds door het Aartsbisdom goedgekeurde kerkenplan van en voor Meise	38
2. Goedkeuring Aartsbisdom van het kerkenplan	41
3. Overeenkomst tijdelijke terbeschikkingstelling kerkgebouw.....	42
4. Verslag overleg CBS en CKB..	45
5. Goedkeuring Aartsbisdom.....	46
6. Goedkeuring gemeente Meise.....	47
7. Brief Agentschap Onroerend Erfgoed.....	50

INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan, werd aangevuld en geactualiseerd op 29 juli 2017 en gefinaliseerd op 18 augustus 2017. Het omvat de verschillende gebouwen die hoofdzakelijk bestemd zijn voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Meise en die eventueel een **nevenbestemming** kunnen krijgen. Aangezien haast elk kerkgebouw samenvalt met één van de acht bestaande dorpskernen, zou het blijk geven van een onvoorzichtig kerkenbeleid indien we nu al zouden voorstellen een of ander kerkgebouw te sluiten of een herbestemming te geven, want dit betekent tegelijkertijd een waardevermindering van elke dorpskern. Nu immers behoort elk kerkgebouw tot het specifieke dorpsgezicht en is ze vaak het enige merkwaardige gebouw in dat dorp. De vorige versie van het kerkenbeleidsplan, waaraan wijzelf ook reeds het pastorieënplan hadden gehecht, werd verleden jaar door het Aartsbisdom goedgekeurd en wachtte op de goedkeuring door ons College van Burgemeester en Schepenen. Dit verzocht om aanvullingen en correcties. Naast de acht parochiekerken bevat dit kerkenbeleidsplan ook nog twee kapellen nl. de pas gerestaureerde en de voorlopig opgeleverde Boskapel en de St.-Elooi kapel, in de toekomst erg nodig voor de eredienst. De kapel van Amelgem valt buiten het bestek van dit kerkenbeleidsplan.

Voor de eigendomstoewijzing is uitgegaan van de huidige gangbare visie, verder onderzoek is hier aangewezen.

Deze kerken en kapellen zijn alfabetisch geordend:

kerk van Imde, St. – Kwinten, Barbierstraat z. n.

kerk van Meise, St. – Martinus, Brusselse steenweg z.n. én de St. – Elooi kapel aan de Nieuwe Laan

kerk van Meuzegem, O.L. Vrouw Boodschap, Meuzegemstraat 70

kerk van Oppem Sint - Stefaan, Oppemkerkstraat 1

kerk van Rossem St. – Medardus en St. – Gildardus, Rossemdorp z.n.

kerk van St.-Brixius-Rode, St.-Brixius, 's Heerenweg z.n.

kerk van Westrode, O.L. Vrouw van de H. Rozenkrans, Jan Hammeneckerstraat z.n.

kerk van Wolvertem, St.- Laurentius, Gemeenteplein 1 én de Boskapel aan de Drijpikkelstraat

Een stukje geschiedenis van het overleg i.v.m. het kerkenbeleidsplan. Op de eerste overlegvergadering tussen het Centraal Kerkbestuur (CKB) en het College van Burgemeester en Schepenen (CBS) van de nieuwe legislatuur **op 16 december 2013** werd een voorlopig plan voorgesteld dat nog niet helemaal gefinaliseerd was. Het bevatte de 8 parochiekerken en de 2 kapellen. De kerkfabriek van Oppem heeft immers aangegeven dat de kapel van Amelgem voor hen geen prioriteit meer is, gezien thans de toegangsweg er naartoe loopt over privéterrein. De federatiepastoor en toekomstige zonepastoor Jan Lagae stelde toen aan het College van Burgemeester en Schepenen dit voorlopige plan voor met de volgende voorafgaande bemerkingen:

Voorafgaande bemerkingen: Dit kerkenplan werd eerst voorgelegd aan de acht kerkfabrieken en aan de bestaande parochieploegen van de acht parochies van de gemeente Meise, en nadien aan de twee federatieploegen Meise en Wolvertem. De federatiepastoor drukte tevens de hoop uit dat dit werkstuk niet meteen zou worden uitgebazuind, maar dat we erover met z'n allen **eerst** rustig zouden nadenken en pas dan tot actie zouden overgaan. Het is duidelijk **niet** een **plan** om kerken of kapellen

nu al te sluiten; net integendeel, want we gaan uit van de uitdrukkelijke wil van de gelovigen dat elke kerk open blijft voor dopen, huwelijken en begrafenissen en voor minstens één eucharistieviering per maand tijdens het weekend. Tegelijk bieden we aan alle belangstellenden de mogelijkheid om in elke kerk verschillende socio-culturele activiteiten te laten doorgaan. De plaatselijke parochiegemeenschappen kunnen hierin zeer creatief zijn, **binnen het uitdrukkelijke besef dat al wie rekent op gelijk welke vorm van subsidiering** tegelijkertijd een stukje eigenheid zal dienen prijs te geven. Naast de maximale **zitcapaciteit** voor elke kerk en/of kapel gaf E.H. Jan Lagae aan wat hij tot nu toe al had opgevangen aan plannen en mogelijke denkpistes voor de toekomst.

IMDE: Deze **éénbeukige**, goed onderhouden kerk met 160 zitplaatsen dient i.v.m. de elektriciteit en haar verwarming dringend verbeterd te worden voor concerten, eenakters en muziekkuitvoeringen.

MEISE- Centrum: Deze pas gerestaureerde en zeer mooie kerk met 350 zitplaatsen wordt continu verwarmd omwille van aanwezige fresco's en biedt dus heel wat artistieke en andere mogelijkheden.

MEUZEGEM: Deze neo-romaanse kerk met 130 zitplaatsen met een zeer mooie akoestiek werd in het verleden al voor allerlei concerten en feestelijkheden gebruikt.

OPPEM: Dit schilderachtige witte kerkje, op een heuvel, zal met zijn 120 zitplaatsen na de totale restauratie in 2015 vooral gebruikt worden voor eucharistievieringen, dopen en huwelijken. Omwille van de restauratiekansen van de zeer mooie pastorie vormt heel deze site thans het voorwerp van een **subsidiedossier voor toeristische ontsluiting** onder de leiding van mevrouw Inge De Backer en architect Marc Moerenhout, die dit samen met de plaatselijke kerkfabriek minutieus uitwerken...

ROSSEM: Dit geklasseerde en nog te restaureren landelijk kerkje met 220 zitplaatsen en heel veel parking is voorbestemd om zowel ceremonie- als tentoonstellingskerk te worden.

ST.- BRIXIUS: Dit stemmige kerkje, mooi onderhouden met buitengewone moderne glasramen, fijne akoestiek, een groot videoscherm en 150 zitplaatsen leent zich best tot kleinere culturele producties.

WESTRODE: Dit **éénbeukige**, goed onderhouden kerkje **met zitbanken** voor 140 personen, kan nu na de schilderwerken ook gebruikt worden voor concerten en beperkte culturele producties.

WOLVERTEM: Deze stemmige geklasseerde nog verder te restaureren kerk met 250 zitplaatsen en een goede akoestiek werd vroeger en nu al voor allerlei feestelijkheden en concerten gebruikt.

De BOSKAPEL en de ST.-ELOOIKAPEL: Twee zeer rustig gelegen kapellen met parking en 90 en 80 zitplaatsen lenen zich vooral tot ceremonies, kleinere concerten en tentoonstellingen. Bij een afnemend aantal misgangers zullen vooral deze kleinere kapellen in de toekomst een grote rol spelen.

Afgesproken werd toen ook dat de **huurprijs** voor alle kerken 250 € is in de winter en 200 € als er niet moet gestookt worden alleen bij uitvoeringen, waar ingang moet betaald worden. Voor gratis voorstellingen en voor initiatieven van het gemeentebestuur zelf kan er een vermindering worden toegestaan. Het schepencollege stelde toen vast dat dat plan neerkomt op een status quo, daar waar in het verleden sprake was van een evolutie naar moederkerken (zondagskerken) en sluiting van kerken. Het is inderdaad de bedoeling om in de volgende 5 jaar alles te laten zoals nu want de sluiting van kerken zou teveel reacties uitlokken. De tijd zal immers zelf uitwijzen welke parochiegemeenschappen niet meer in staat zullen zijn om hun parochiewerking in de toekomst binnen 5 jaar draaiende te houden.

In het verslag van het overleg van **16 maart 2015** lezen we: *'het kerkenplan werd ingediend maar is (mede omdat het niet uitdrukkelijk gevraagd werd) nog niet besproken op CBS en de gemeenteraad.* Zowel het kerkenplan als het pastorieënplan wordt nog bijgewerkt en zal dan gegoten worden in het model voorgesteld door het aartsbisdom.

In het overleg tussen het CBS en het CKB **van 15 september 2015** werd gemeld: *“Het kerkenplan werd goedgekeurd door het aartsbisdom. Het zal worden besproken op CBS en gemeenteraad na het ontvangen van het schriftelijke document van het aartsbisdom. Dit nieuwe plan gaat ervan uit dat alle kerken behouden blijven voor de eredienst en dat voor een aantal kerken nevenbestemmingen aangewezen zijn. De kerk is immers een baken in het landschap, een herkenningspunt voor de hele gemeenschap”*.

Op het overleg van **22 maart 2016** werd dit alles nog eens herhaald. Het plan moet nu ook nog goedgekeurd worden door de gemeenteraad, dit is een onontbeerlijke stap om de reeds ingediende subsidiedossiers te kunnen realiseren, zo niet zal de gemeente als eigenaar van de meeste kerkgebouwen in de toekomst zelf moeten opdraaien voor alle mogelijke ‘eigenaarskosten’. *Duidelijke afspraak: het kerkenplan wordt nog eens, samen met het verslag van deze vergadering aan de gemeentesecretaris bezorgd. Het wordt behandeld op het CBS van vrijdag aanstaande en komt op de gemeenteraad van april 2016.* De goedkeuring van het aartsbisdom werd geformaliseerd bij schrijven van 31 mei 2016, het gemeentebestuur werd daarvan meteen op de hoogte gebracht.

In het verslag van het overleg tussen CBS en CKB van **22 september 2016** valt te lezen: *“Het kerkenplan is goedgekeurd door het aartsbisdom, de goedkeuringsbrief werd overhandigd aan de gemeente. Het plan moet nu nog goedgekeurd worden door de gemeenteraad, want dit is een **onontbeerlijke stap** om de zo nodige restauratiedossiers voor een subsidiëring tot 80% te kunnen bekomen.* In dezelfde vergadering werd afgesproken dat er opnieuw zou vergaderd worden op dinsdag 22 maart 2017. Het CBS heeft deze vergadering te elfder ure afgeblazen, daarna is er geen vergaderdatum meer gevonden die voor iedereen paste. De gemeentesecretaris gaf pas dan **na een gesprek** met de nieuwe voorzitter van het CKB begin juli aan dat de toen voorgelegde tekst nu niet meer in overeenstemming is met het geactualiseerde decreet. Ons CKB heeft dit dus nu formeel vernieuwde kerkenbeleidsplan herschreven volgens de nieuwste normen, ons pas aangereikt door Jonas Danckers van het CRKC (Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur in Heverlee).

Het verslag van het overleg tussen CBS en CKB van 22 augustus 2017 is opgenomen als bijlage.

In dit nieuwe kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een plaatsbeschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele mogelijke functies of bestemmingen. Aan het einde van dit document is een overzichtstabel met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Deze bundel kan aangevuld worden met fotomateriaal, hiervoor kan zo nodig gezorgd worden.

1. SITUERING KERKGEBOUWEN volgens het kadaster.

- 1) Parochiekerk van Imde, St. – Kwinten, Barbierstraat z. n.
2de afdeling, sectie C nr 210, 50° 58' 24.84" N, 4° 18' 22.07" O

- 2) Parochiekerk van Meise, St. – Martinus, Brusselse steenweg z.n.
1ste afdeling, sectie G nr 0112, 50° 56' 2.2" N, 4° 19' 39.5" O

- 3) Parochiekerk van Meuzegem, O.L. Vrouw Boodschap, Meuzegemstraat 70
2de afdeling, sectie E nr 0130, 50° 57' 27.7" N, 4° 17' 13.9" O

- 4) Parochiekerk van Oppem Sint - Stefaan, Oppemkerkstraat 1
2de afdeling, sectie E nr 0130, 50° 56' 18.8" N, 4° 18' 21.6" O

- 5) Parochiekerk van Rossem St. – Medardus en St. – Gildardus, Rossemdorp z.n.
2de afdeling, sectie D nr.271b, 50° 58' 24.80" N, 4° 16' 47.02" O

- 6) Parochiekerk van St.-Brixius-Rode, St.-Brixius, Herenwegstraat z.n.
1ste afdeling, sectie D nr 285, 50° 57' 23.23" N, 4° 19' 36.35" O

- 7) Parochiekerk van Westrode, O.L. Vrouw van de H. Rozenkrans, Jan Hammeneckerstraat z.n.
2de afdeling, sectie B nr.318 K, 50° 59' 31.48" N, 4° 19' 24.38" O

- 8) Parochiekerk van Wolvertem, St.- Laurentius, Gemeenteplein 1
2de afdeling, sectie F nr 0617, 50° 59' 07.28" N, 4° 30' 40.16" O

- 9) Kapel Onze Lieve Vrouw Behoudenis der Kranken, Drijpikkelstraat z.n.
2de afdeling, sectie A nr 651a, 50° 57' 40.92" N, 4° 31' 40.01" O

- 10) Kapel Sint Eligius (Elooi), Hasseltbergstraat z.n.
1ste afdeling, sectie F nr 34a, 50° 54' 32.85" N, 4° 32' 45.33" O



2. FICHE PER KERKGEBOUW

2.1. St.-Kwintinus Imde



2.1.1. Identificatie

Naam: St.-Kwintinus

Geografische ligging: Barbierstraat z.n.
Provincie: Vlaams Brabant

Plaats in de kerkelijke structuur

- Bisdom: Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Londerzeel
- Parochie: St.-Kwintinus, Imde

Eigenaar van het gebouw is de gemeente

Bescherming(en)

- Als R 40202 parochiekerk Sint Kwintens Imde (145602.148 184835.702) opgenomen in de lijst van vastgesteld bouwkundig erfgoed, bijlage bij het besluit van de administrateur-generaal houdende de vaststelling van de inventaris van het bouwkundig erfgoed van 28 november 2014.
- Niet beschermd als monument

2.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40202>

In de 12e eeuw was er al sprake van een gebedsplaats rond een altaar in Imde. Later kwam er een houten kapel (1440). De parochie was afhankelijk van Meuzegem gedurende het hele Ancien Regime; het werd later een zelfstandige parochie vanaf begin 1802. De toen bestaande kerk werd in 1839 afgebroken. Op 6 mei 1839 werd de eerste steen gelegd voor de bouw van een nieuwe kerk. Op 6 juli werd het eerste 'gebond' gelegd. De inwijding door Kardinaal Sterckx had plaats op 6 september 1840.

Ze is ingeplant op een heuvelhelling midden een ommuurd kerkhof. Ze heeft een eenvoudig **éénbeukig** schip van drie traveeën en een smaller koor van twee traveeën, geflankeerd door twee sacristieën. Het is een neoclassicistisch getint gebouw met volledig gecementeerde gevels wat een nauwkeurige ontleding van de muren onmogelijk maakt. Nu is het kerkje helemaal in het wit geschilderd.

De westgevel met voorportaal heeft een korte, uitstekende vierkante toren onder een naaldspits. Vermeldenswaardig zijn de omlopende afgeschuinde plint van zandsteen en het korfboogvormig westportaal met afgeschuinde hoek- en boogstenen, die beide zouden kunnen wijzen op een oudere kern. Er zijn kleine rondboogvormige west vensters en grotere vensters in de koor- en beukgevels, voorzien van arduinen lekdrempels en metalen roedeverdelingen. Schip en koor zijn overwelfd met een ingedrukt tongewelf steunend op schijnribben en consoles met neogotische inslag.

In de kerk kan je een stel merkwaardige schilderijen bezichtigen, het neoclassicistisch hoofdaltaar met een schilderij (uit de 19de eeuw) van de patroonheilige van de kerk, de glasramen die Brabantse heiligen voorstellen, maar het belangrijkste interieurstuk is de zeldzame, classicistisch getinte **biechtpreekstoel** uit 1780 uit één stuk. Het nieuwe orgel, zo'n 40 jaar oud, is in zeer goede staat.

Tegen de kerkmuur vindt men enkele oude graven en ook het graf van soldaten gevallen tijdens de slag bij Imde op 24 augustus 1914. Onder de toren bevindt zich het graf van Anna Verreycken die overleed op 31 augustus 1641. Zij was de dochter van Lodewijk Verreycken die op 9 november 1612 verklaart eigenaar te zijn van het kasteel te 'Impde' en als eerste heer van Imde beschouwd wordt.

b) Architecturale mogelijkheden

Omwille van het kerkhof, helemaal rondom de kerk, zijn er geen uitbreidingsmogelijkheden voor deze kerk. Een compartimentering is ook uitgesloten. Deze kleinere eenbeukige kerk meet ongeveer 13 m op 7 m. De twee sacristieën zijn relatief klein en liggen links en rechts naast het hoogkoor onder één en hetzelfde dak als de kerk. Achteraan zijn er twee bergruimtes enerzijds een als begroetingsplaats bij uitvaarten, de andere voor het stapelen van liturgisch materiaal.

c) Bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand is redelijk goed. Het buitenschilderwerk aan de westgevel is weliswaar sterk aangetast. Monumentenwacht heeft reeds meerdere keren een inspectie verricht. Recent werd er een loopbrug aangebracht boven de gewelven. Andere urgente problemen zijn er rond de elektriciteitsvoorziening en de verwarming die dringend moeten worden aangepakt ook en vooral in functie van mogelijke nevenbestemmingen. Architecte Els Van Hamme zette de eerste stappen hiervoor.

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving



Deze niet beschermde kerk behoort niet tot een beschermd dorpsgezicht, hoewel dit kerkdorpje dit wel verdient, gezien vele oudere gebouwen in de buurt: de Kam, het Impdenhof en het kasteel van Imde én de pastorie. De toren van het witgeschilderde kerkje is niet verlicht en de klokken worden thans automatisch geluid. De parking is beperkt en er is een busverbinding van Brussel - Noord naar Londerzeel. Verder is er een goed uitgeruste parochiezaal, die rechtstreeks verbonden kan worden met de kerk. Op 800 meter bevindt zich de Boskapel aan de Drijpikkelstraat (zie bij St. – Laurentius).

2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Eens per maand is er een eucharistieviering. Jaarlijks wordt eind augustus de Slag bij Imde (1914) met veel luister herdacht. Af en toe zijn er begrafenissen, huwelijken en dopen. Regelmatig zijn er ook concerten, die veel volk trekken. Een nevenbestemming is dus aangewezen.

2.2. St.-Martinus in Meise



2.2.1. Identificatie

Naam: St.-Martinus

Geografische ligging

- Brusselse steenweg z.n.
- Provincie: Vlaams Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdomein: Mechelen-Brussel
- Dekanaat: Londerzeel
- Parochie: St.-Martinus, Meise

Eigenaar: gemeente

Bescherming(en)

- Als R 40152 Parochiekerk Sint-Martinus Meise (147121.33 180414.3) opgenomen in de lijst van vastgesteld bouwkundig erfgoed, bijlage bij het besluit van de administrateur-generaal houdende de vaststelling van de inventaris van het bouwkundig erfgoed van 28 november 2014.
- Beschermd als monument Parochiekerk Sint-Martinus Meise 25/3/1938 (OB000631)

2.2.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40152>

Meise is een van de belangrijkste en oudste parochies van Noord-West-Brabant en dateert uit de 8ste eeuw. Het dorp groeide als het ware rond het kerkgebouw dat werd opgericht door de dorpsbewoners. De laatgotische parochiekerk van Meise uit de 16-17de eeuw is gebouwd op een kleine heuvelhelling met ommuurd kerkhof, middenin het dorpscentrum. De kerk staat op de plaats waar eerder een eerste houten kerk stond in de 7de eeuw en een romaanse kerk in steen uit de 11de - 12de eeuw. Van deze laatste zouden sporen gevonden zijn onder de huidige kerkvloer. De geschiedenis van deze Sint-Martinuskerk is steeds verbonden geweest met de dominante actoren in de omgeving: de heren van Grimbergen, de Berthouts, de norbertijnenabdij van Grimbergen, de baronnen Vanderlinden – 'd'Hoogvorst, de familie Roose, de bewoners van het kasteel van Bouchout en deze van het kasteel van Meise. De sacristieën ten noorden en ten zuiden zijn van latere datum, vermoedelijk uit de 18de eeuw. Een ingebouwde westertoren (met vermelding in de 16de eeuw) is ten noorden geflankeerd door een doopkapel en een berging met torentoegang ten zuiden. De kerk had te lijden tijdens de Tachtigjarige Oorlog Rond 1600 schilderde Gaspard van der Schueren de fresco's op de oostelijke muren van het transept, in 1990 werden deze gerestaureerd. Er werden doorheen de 18de en 19de eeuw verschillende ramen in glas-in-lood geplaatst, in het koor in de periode 1784-1785 en die voor Barones de Briene d'Hoogvorst in 1882 in de dwarsbeuk. In 1897 wordt er een bestelling geplaatst voor een vervanging van het volledige meubilair in neogotische stijl, van het altaar tot de biechtstoelen, het orgel, gebrandschilderde ramen, koperen kandelaars enz. De kerk heeft een symmetrisch uitgewerkte plattegrond met een driebeukig schip van twee traveeën (eerste helft 17de eeuw), een licht uitspringende dwarsbeuk (16de eeuw) en een koor van twee traveeën met driezijdige

sluiting (eerste helft 16de eeuw). De noord- en zuidgevels zijn op Brabantse wijze samengesteld uit drie kapelgevels. Tijdens de Beeldenstorm van 1566 werden de inboedel, de ramen en het dak van de kerk vernield. Pas na 1593 kon men de restauratie aanvatten. Zo dateert de huidige middenbeuk uit 1626. De zijbeuken werden pas opgetrokken in 1635 en in 1642. Gedurende de Franse Revolutie werd de kerk voor een tweede maal zwaar beschadigd en bleef ze geruime tijd buiten gebruik. De restauratie van de inboedel werd aangepakt in 1897 o.l.v. architecten J. Boutsier en Van Ysendyck. Het orgel heeft een historische waarde en wordt nog regelmatig bespeeld en gestemd, deze kerk heeft een goede akoestiek..

De **beiaard** in de Sint-Martinuskerk in Meise telt 56 klokken en is de vierde grootste in Vlaanderen. De huidige klokken dateren uit 2002. Ze vervangen de beiaard uit 1951 die geschonken werd na het roven door de bezetter tijdens de Tweede Wereldoorlog. De klokken zijn gegoten door de Koninklijke Eijsbouts uit Asten (Nederland). Ze wegen in totaal 4.615 kilogram. De oudere beiaardklokken kan je bewonderen op het pleintje naast de gemeentelijke bibliotheek. Als je aandachtig kijkt, zie je dat er maar 39 klokken hangen. De kleine klokjes zijn zoek geraakt.

b) Architecturale mogelijkheden

Er zijn nauwelijks uitbreidingsmogelijkheden voor dit beschermd en pas gerestaureerd kerkgebouw helemaal in het midden van het dorpscentrum. Een compartimentering kan worden overwogen, aangezien er zeker voldoende plaats is in de kruisbeuken en tussen de zuilen. Deze vrij grote dorpskerk in het verstedelijkte Meise meet 18 m op 10 m. en is voldoende groot voor alle mogelijke vieringen van eerste en plechtige communie en vormsel. Er zijn twee grotere sacristieën, die enerzijds gebruikt worden als stapelplaats voor het audiovisueel materiaal en de andere als weekkapel en tevens voor kindernevendiensten. Achteraan is er een begroetingsruimte bij uitvaarten en aan de andere zijde is er voldoende stapelruimte voor kuismateriaal en allerhande materiaal. .

c) Bouwfysische toestand

De pas gerestaureerde kerk voldoet aan alle vereisten van een cultuurhistorisch kerkgebouw. Er werd onder de leiding van architect Geeroms en de firma NV Monument twee jaar gewerkt vooral aan de stabiliteit van zijmuren en toren, ook het dak en de zijkapellen werden helemaal vernieuwd tot algehele tevredenheid.

De laatste fase van de restauratie van de glasramen werd ingezet. Eenmaal dit achter de rug zal de restauratie van deze mooie kerk voltooid zijn. .

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving



Deze kerk, gelegen in het centrum van dit dorp, is samen met de omgeving geklasseerd als dorpsgezicht en maakt er dus een essentieel deel van uit. Het kerkgebouw en de toren zijn zeer deskundig verlicht en dragen bij tot de stemmigheid van de eveneens beschermde oude pastorie, huidig cultuurhuis en de zijtoegang tot de Nationale Plantentuin. De klokken en ook de beiaard zijn in prima staat. Er is een grote parking tegenover en naast de kerk en de kerk is bereikbaar met het openbaar vervoer. Er liggen twee grote scholen in de onmiddellijke buurt met parochiezaal en de huidige pastorie, evenals het Cultureel Centrum De Muze, de Academie voor Woord en Kunst, het zwembad en het Sportcentrum. Het kerkhof ligt op zowat 1,5 km verwijderd van de dorpskern. Er zijn geen andere gebedsruimtes in de buurt.

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Deze kerk heeft een sterke cultusfunctie (nog dagelijkse eucharistievieringen, twee vieringen per weekend) en tal van begrafenissen, huwelijken en dopen en wordt vaak gebruikt voor concerten en andere culturele initiatieven. De Beiaardfeesten, eind mei, die plaatsvinden rond de kerk als centraal punt, betekenen een steeds weerkerend succesverhaal.

2.3. Onze Lieve Vrouw Boodschap in Meuzegem



2.3.1. Identificatie

Naam: Onze Lieve Vrouw Boodschap

Geografische ligging

- Meuzegemstraat 70
- Provincie: Vlaams Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Londerzeel
- Parochie: Onze Lieve Vrouw Boodschap, Meuzegem

Eigenaar: gemeente

Bescherming(en)

- Als R 40214 Annunciatiekerk Meuzegem (144281.77 183060.2) opgenomen in de lijst van vastgesteld bouwkundig erfgoed, bijlage bij het besluit van de administrateur-generaal houdende de vaststelling van de inventaris van het bouwkundig erfgoed van 28 november 2014.
- Gedeeltelijk beschermd als monument Annunciatiekerk Meuzegem 26/10/1979 (vooral het orgel, OB000641)

2.3.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40214>

Deze landelijke parochiekerk met omringend kerkhof heeft een ingebouwde vroeg gotische westtoren in witte zandsteen (13de eeuw?) en een driebeukig schip van drie traveeën met laatgotische middenbeuk (16de of 17de eeuw?) Verder bestaat ze uit baksteenmetselwerk op een zandstenen sokkel met gebruik van hardsteen voor de druiplijsten en de dekstenen. De toren werd deels herbouwd in de 19de eeuw met korte steunberen en zwakke afschuining; een spitsboogvormig galmgat per gevel en een ingesnoerde naaldspits (met vernieuwde leien).

Aangepast interieur met pseudokruisriboverwelling steunend op neogotische consoles. Bepleurde laatgotische zuilen van de middenbeuk; een beter bewaarde opstand voor de onderbouw van de toren is afgewerkt bij middel van spitsboogarcaden op zuilen en halfzuilen. Binnen kan je een barok Mariabeeld (18de eeuw) en een vroegbarokke preekstoelkuip (17de eeuw) bewonderen. Vooral het orgel is van groot belang samen met een aantal mooie kerkschatten zoals monstransen, cibories en kelken en een merkwaardige koffer met drie sloten thans bewaard in de pas gerestaureerde pastorie.

b) Architecturale mogelijkheden

Uitbreidingsmogelijkheden zijn er voorlopig niet aan dit gebouw dat 12 m. op 8 m. meet en helemaal midden het kerkhof ligt. Er zijn twee sacristieën, onder een en hetzelfde dak als de kerk. De ene wordt gebruikt als opslagplaats en voor de verwarmingsketel, de andere hoofdzakelijk voor liturgische gewaden en processiekleren. Naar aanleiding van het 900 jarig bestaan van Meuzegem werd er een tentoonstelling en verschillende concerten gehouden, toen werd deze kleinere en driebeukige kerk vlot gecompartmenteerd. Achteraan links en rechts is er meer dan voldoende opslagruimte voor stoelen en heiligenbeelden. Er wordt ook in deze kerk vergaderd zolang de pasgerestaureerde pastorie nog niet volledig is opgeleverd en kan worden vrijgegeven door de gemeente en de parochiezaal nog niet is gerealiseerd.

c) Bouwfysische toestand

De kerk heeft heel veel last van opstijgend en ook insijpelend vocht dat zijn sporen nalaat op het binnen schilderwerk. De westermuur vooral is dringend aan een behandeling toe, waarvoor de hulp van de technische diensten van de gemeente werd gevraagd. In overleg met Monumentenwacht en 3 W –plus wordt er jaar na jaar met subsidiering van de provincie Vlaams-Brabant (Els De Coninck) een of ander klein en dringend herstelwerk uitgevoerd hier en daar, zoals een herstelling van de duivenwering, breuken in de glasramen, de loopbrug en automatisering van de klokken, dit alles binnen het kader van de meerjarenbegroting, die aan de gemeente is voorgelegd...

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving



Ook deze kerk in het centrum van het dorp behoort tot het dorpsgezicht samen met de pas gerestaureerde pastorie. Het geheel vormt een zeer landelijk geheel vooral door de nabijheid van de internationaal vermaarde stoeterij. De kerk is tot nu toe niet verlicht en de bediening van de klokken werd nu pas geautomatiseerd. Er is zeer beperkte parkeergelegenheid en ze is haast niet bereikbaar met het openbaar vervoer. Er wordt gewerkt aan een parochiezaal, net naast de geklasseerde pastorie, ten dienste van deze zeer actieve parochiegemeenschap.

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Deze kerk wordt nog twee maal per maand gebruikt voor eucharistieviering en gebedsdienst, ook voor huwelijken, begrafenissen en dopen. Onder impuls van een bloeiend feestcomité zijn er regelmatig concerten, ontmoetingsfeestjes en allerhande activiteiten.

2.4. Sint Stefanus in Oppem



2.4.1. Identificatie

Naam: St.-Stefanus

Geografische ligging

- Oppemkerkstraat 1
- Provincie: Vlaams Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Londerzeel
- Parochie: St.-Stefanus Oppem

Eigenaar: kerkfabriek, hoewel sinds de ingrijpende restauratie waarvan het dossier werd aangevat in 1978 en gerealiseerd in 2014 de gemeente optrad als opdracht-gevende overheid en als eigenaar.

Bescherming(en)

- Als R 40181 Parochiekerk Sint Stephanus Oppem (145598.38 180921.27) opgenomen in de lijst van vastgesteld bouwkundig erfgoed, bijlage bij het besluit van de administrateur-generaal houdende de vaststelling van de inventaris van het bouwkundig erfgoed van 28 november 2014.
- Beschermd als monument Parochiekerk Sint Stephanus Oppem 9/10/1948 (OB000635). Thans wordt in het kader van een subsidiëring tot 80 % voor de beschermde pastorie zeer hard gewerkt aan een toeristisch ontsluitingsdossier in samenwerking met mevrouw Inge de Backer en architect Marc Moerenhout.

2.4.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40181>

De vrij kleine plattelandskerk, met omgevend kerkhof ingeplant op een heuvel, wordt gekenmerkt door het spel van voortdurend verspringende en witgekalkte volumes onder verschillende leien zadeldaken. De plattegrond omvat een éénbeukig schip van twee traveeën met ingebouwde westtoren en een eveneens twee traveeën tellend koor met vlakke sluiting. Aan de zuidzijde werd tegen het koor een sacristie en tegen het schip een uitspringend bijgebouw opgetrokken. Toren en koor dateren uit de 16de eeuw, het huidige schip en de sacristie uit de 17de eeuw. De huidige kerk is door de Norbertijnen van Grimbergen in de 17de eeuw opgericht maar reeds in de 11de eeuw was het een villakerk, die toebehoorde aan de heer van een zeer grote boerderij die nog steeds aansluit bij kerk en kerkhof. De westgevel, het bijgebouwtje en wijzigingen van het koor stammen uit de 18de eeuw. Het slanke torentje van zandsteen met waterlijst heeft kleine spitsboogvormige galmgaten. Het schip werd opgetrokken uit baksteen en is verlicht door middel van smalle spitsboogvensters. Het stucplafond, op twee moerbalken werd verrijkt met geometrische motieven. Het uitspringend bijgebouw op de zuidzijde is afgewerkt met een puntgeveltje voorzien van een bakstenen steekboogvenster en een gedichte rondboogdeur. Het oorspronkelijk spitsboogvormig oost venster werd in de tweede helft van de 18de eeuw gedicht en vervangen door kleine steekboogvensters in de noord- en zuidgevel.

Het spitstongewelf heeft bepleisterde ribben en siermotieven en de uitspringende sacristie heeft een steil zadeldak, gedateerd 1681 in de puntgevel. Ook de zoldering heeft een stucversiering. De westgevel werd in de loop van de tweede helft van de 18de eeuw voorzien van een bakstenen steekboogvenster en een classicistisch portaal van arduin.

Aan de binnenkant heeft het zo schilderachtig gelegen kerkje, opgetrokken in Brabantse gotiek, drie bijzondere barokaltaren, een gesloten eiken lambrisering met ingebouwde communiebank, een biecht- en preekstoel en een romaanse doopvont. De glasramen zijn uit de 19de en 20ste eeuw. In het koor hangt een schilderij dat de steniging van Sint Stefanus voorstelt. Het orgel werd in 1831 gebouwd door Antoine Coppin in een Brabantse barokstijl (rococo) en wordt thans helemaal terug gerestaureerd door Jean - Pierre Draps. Je kan er ook schilderijen vinden uit de 18de eeuw met de heilige Stefanus en de heilige Cornelius, een rijk en goed bewaard *meubilair*, voornamelijk in barok- en Louis XV-stijl uit de 17de eeuw en de tweede helft van de 18de eeuw, zoals onder meer de altaren, communiebank en lambriseringen...

In 2012-2013 werd een zeer degelijke buitenrestauratie uitgevoerd. Een uitgebreid vooronderzoek van het interieur in 2014 bracht vele fragmenten van laatmiddeleeuwse **muurschilderingen** aan het licht die volksheligen uitbeelden, In gele en rode oker, groen, blauw en grijs zijn die heiligenfiguren te zien, uitgedost in de aan hun tijd aangepaste kledij, attributen en bloemenslingers. In het westelijk deel van de kerk zijn de Heilige Christoffel, de Heilige Hubertus en de Heilige Adrianus te zien. Op de noordelijke muur van het koor onder meer de Heilige Egidius met hinde, de Heilige Catharina met de draak, de marteling van Sint-Sebastiaan; aan de overkant een weinig voorkomende afbeelding van de Heilige Victor met molen. De schilderijen zijn uitgevoerd in een precieuze kalk secco techniek, de zogenaamde fresco-secco techniek. Met het oog op verder onderzoek wordt er een subsidiëeringsdossier klaargemaakt door architect Geeroms en dhr. Jan Grootaers.

b) Architecturale mogelijkheden

Er zijn geen uitbreidingsmogelijkheden daar de kerk volledig omgeven is door grafzerken van beroemde Noord-Brabantse en Brusselse families. Compartimentering is niet aan de orde want dit éénbeukig kerkje van 10 m op 6m biedt net voldoende plaats aan de kerkgangers die op zaterdagavond van alle kanten van Meise komen. De sacristie is eerder klein en de opslagruimte achteraan rechts bevat de verwarmingsinstallatie en biedt plaats aan allerlei liturgisch materiaal . .

c) Bouwfysische toestand

Aangezien dit pittoreske kerkje **pas helemaal** gerestaureerd werd, hoewel er hier en daar nog water-infiltratie is, kan men stellen dat ze zich in goede staat bevindt. De mooiste pas ontdekte zo waardevolle muurschilderingen werden opnieuw achter de lambrisering werden verstopt, zodat ze later gerestaureerd en tentoongesteld kunnen worden. De kerk beschikt ook over een zeer degelijke en van op afstand programmeerbare vloerverwarming op aardgas.

2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving



Heel de site rondom de kerk, nl. de pastorie, het beschermde geboortehuis van kardinaal Sterckx, het dorpsschooltje en de ruime omgeving vallen nu onder het **toeristisch ontsluitingsdossier**, dat in zijn laatste fase is getreden en kortelings wordt ingediend. In de buurt van deze kerk zijn er toeristische wandel- en fietswegen. Er is heel wat parking en een zeer regelmatige busverbinding met Brussel en Londerzeel. Lang hebben we moeten uitzien naar een passende sfeerverlichting voor dit kerkje en nu zijn ook de klokken geautomatiseerd. Recent werd er ook een spiksplinternieuwe parochiezaal in de tuin van de pastorie gebouwd in overeenstemming met de eigen stijl van dit zeer merkwaardige totaal te restaureren gebouw uit het begin van de 17^e eeuw. Er zijn geen andere gebedsruimtes in de buurt, behalve het kappelletje van Onze Lieve Vrouw van Loreto in de Kardinaal Sterckxlaan.

2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Deze kerk wordt gebruikt voor de erediensten twee tot driemaal per maand en is vooral belangrijk als ceremoniekerk voor huwelijken en dopen en soms ook een concertje.

2.5. Sint Medardus en Gilardus in Rossem



2.5.1. Identificatie

Naam: St.-Medardus en Gilardus

Geografische ligging

- Rossemdorpstraat z.n.
- Provincie: Vlaams Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Londerzeel
- Parochie: St.-Medardus en Gilardus

Eigenaar: gemeente

Bescherming(en)

- Als R 40218 Parochiekerk Sint-Medardus en -Gildardus Rossem (143738.385 184833.36) opgenomen in de lijst van vastgesteld bouwkundig erfgoed, bijlage bij het besluit van de administrateur-generaal houdende de vaststelling van de inventaris van het bouwkundig erfgoed van 28 november 2014.
- Beschermd als monument Parochiekerk Sint-Medardus en -Gildardus Rossem 21/08/1979 (orgel, OB000642) en op 1/10/2010 (dorpsgezicht, OB0001910)

2.5.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40218>

De oudste voorstelling toont ons een éénbeukig, vermoedelijk gotisch kerkje met een door forse steunberen en aanleunende bijgebouwtjes geflankeerde westtoren, het geheel is omringd met een ommuurd kerkhof. Aanvankelijk een onafhankelijke parochie verloor Rossem nadien haar zelfstandigheid ten voordele van Wolvertem dat dan ook voor de bediening instond. Pas in 1767 liet de abdij van Dielegem, er een pastorie optrekken en kreeg de parochie een residerende bedienaar. Bij decreet van 9 oktober 1790 verwierf Rossem de definitieve status van zelfstandige parochie. De nieuwe parochie werd min of meer centraal ten opzichte van de omliggende gehuchten ingeplant, ter hoogte van twee lokaal belangrijke verbindingswegen respectievelijk met het meer zuidelijk gelegen Wolvertem en met het gehucht Impde. Op de Ferrariskaart (1771- 1775) vormen kerk en nabijgelegen pastorie, samen met de inmiddels verdwenen kosterswoning de enige bebouwing van het door veldwegen omsloten Kerkeveld. Aan de overzijde van de straat, nu bekend als Rossemdorp, heeft zich in zuidelijke richting een kleine agglomeratie gevormd, voornamelijk langsheen de weg naar Impde, nu Kleinen-Dries genoemd. In 1872 werd op het Kerkeveld, tussen kerk en pastorie, een gemengde lagere school opgetrokken. Een paar jaar nadien, in 1874, werd de classicistische parochiekerk van circa 1750, die veel te klein was geworden voor de toenemende bevolking, vervangen door de huidige neogotische, driebeukige kerk. Ontwerper was G. Hansotte, op dat moment provinciaal architect van Brabant. Dit overwegend in baksteen opgetrokken driebeukige volume met pseudo-basilikale opstand, pseudo-transept en een rechthoekig, driezijdig gesloten koor

met aanleunende sacristieën wordt aan de westzijde voorzien van een tot de 13de eeuw opklimmende klokkentoren met ingesnoerde naaldspits die, mits aanpassingen, de voorgaande verbouwingen wist te overleven, net zoals de spiltrap, het kruisrib-gewelf op de verdieping en de flankerende, kleine aanbouwen met lessenaarsdak en getraliede venstertjes. De oorspronkelijke spitsbogige galmgaten bleven in dichtgemetselde versie in de noord-, zuid- en westwand bewaard. Het schip met brede middenbeuk en smallere zijbeuken telt vijf traveeën waarvan twee smallere aan de uiteinden, respectievelijk ter hoogte van de twee zijaltaren en ter hoogte van doopkapel en berging. De aanleunende, symmetrisch opgevatte sacristieën met half schilddak zijn opengewerkt met een rechthoekig tweelichtvenster en een rechthoekige deur met consooltjeslatei. Bijzonder karakteristiek is de gevelafwerking met een rode bepleistering met baksteenimitatie - vermoedelijk ter egalisering van het onregelmatige metselwerk - en de eveneens bepleisterde vensteromlijstingen met natuursteenimitatie.

Inwendig zorgen spitsboogarcades met acanthusbladkapiteel voor een tweeledige opstand. Koor, hoofd- en zijbeuken zijn overkapt met vierdelige, bakstenen kruisribgewelven, opgevangen door colonetten met bladkapiteel of eenvoudige consoles. De overgang van beuk naar koor wordt gearticuleerd door gelede bundelpijlers terwijl de korte transeptarmen als biechtstoelnissen fungeren.. De bevloering bestaat overwegend uit eenvoudige zwarte en witte zeshoekige tegels terwijl in de toren een oudere, hardstenen vloer bleef bewaard. De beukruimte wordt verlicht door hoge lancetvensters met een heldere beglazing. De koorpartij wordt in evidentie gesteld door vijf neogotische, gebrandschilderde glas-in-loodramen uit het bekende, rond 1858 opgerichte glazeniersatelier van Samuël Coucke (1833-1899) in Brugge. Afgezien van de Lodewijk XV-communiebank is het overige kerkmeubilair van homogeen neogotische factuur. De preekstoel en de twee biechtstoelen werden rond 1882 gerealiseerd door ene Van Roey. Tegen de zuilen aangebrachte gepolychromeerde gipsen heiligenbeelden met sokkel en baldakijn alsook de 14 kruiswegstaties vervolledigen het vrijwel homogeen neogotische interieur met vier geschilderde medaillons met evangelistensymbolen in het koor. Verder beschikt de kerk over de gepolychromeerde houten beelden van Sint-Anna-ten-Drieën (begin 16de eeuw) en van de Heilige Cornelius (17de eeuw). Opmerkelijk zijn tevens de gepolychromeerde reliekhouders van de twee patroonheiligen (einde 16de - begin 17de eeuw). In de sacristie is er een lambrisering met medaillons met de bustes van Christus Zaligmaker en van Onze-Lieve-Vrouw. Tenslotte is er het unieke en sinds 21.08.1979 als monument beschermde Forceville-orgel dat in 1744 door de pastoor van Wolvertem bij de bekende Brusselse orgelbouwer werd besteld en in 1788 door Rossem werd aangekocht. Het omliggende kerkhof is volledig omsloten door een lage bakstenen muur met plint en dekplaten in blauwe hardsteen waarboven een ijzeren hekken.

b) Architecturale mogelijkheden

Aangezien deze kerk deel uitmaakt van een beschermd dorpsgezicht en er daardoor weinig uitbreidingsmogelijkheden zijn voor deze nogal grote parochiekerk van 14 m op 8 m. gaan wij ervoor haar te kunnen gebruiken als tentoonstellings-, ceremonie- en evenementenkerk. Compartimering is zeker niet uitgesloten en het grote koor kan zelfs worden voorbehouden voor de eredienst terwijl de rest van de kerk een zeer duidelijke nevenbestemming kan krijgen. Er is een ruime parking en ook af en toe openbaar vervoer. Er zijn links en rechts van het hoogkoor twee ruime sacristieën, waarvan de ene gebruikt wordt als stookplaats en de andere als opslagplaats voor liturgische gewaden, enz. Achteraan is er aan de ene kant begroetingsruimte bij uitvaarten en aan de andere kant voldoende stapelplaats voor ladders, kuisgerief, kerststal en heiligenbeelden.,

c) Bouwfysische toestand

De buitenmuren van de kerk en de omheining van het kerkhof zijn aan een restauratie toe; maar de binnenkant is onlangs nog geschilderd. Onlangs werden de paadjes rond de kerk heraangelegd. Er is een inspectie gebeurd door Monumentenwacht. Ook hier speelt het opstijgend vocht een kwalijke rol in de buitenmuren en restauratiearchitect G Gantois werkt al een paar jaren aan het indienen van een onderhoudsdossier. Een herbestemming als tentoonstellingskerk kan worden overwogen.

2.5.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving



In het beschermd dorpsgezicht zijn ook opgenomen de pas gerestaureerde en door de gemeente verkochte pastorie uit 1767, alsook het schooltje met het bijhorend kloostertje uit 1872. Dit gebouw fungeert nu als parochiezaal en speelt een belangrijke rol in de parochiewerking: een soort plaatselijk cultureel ontmoetingscentrum. De toren is verlicht en de werking van de klokken is geautomatiseerd. Het relatief grote kerkhof ligt rond de kerk en er zijn thans geen andere gebedsruimtes in de buurt.

2.5.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Eens per maand is er een eucharistieviering voorzien en af en toe is er een huwelijk, een doop of begrafenis bij deze sterk vergrijzende bevolking, er is weinig inwijking. Regelmatig zijn er concerten en tentoonstellingen. Er is op paasmaandag een St.-Corneliusviering gevolgd door een paardenwijing.

2.6. Sint Brixius in Sint Brixius-Rode



2.6.1. Identificatie

Naam: St.-Brixius

Geografische ligging

- 's Herenweg z.n.
- Provincie: Vlaams Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Londerzeel
- Parochie: St.-Brixius, Sint Brixius-Rode

Eigenaar: gemeente

Bescherming(en)

- Als R 40173 Parochiekerk Sint-Brixius St.-Brixius-Rode (147073.46 182916.94) opgenomen in de lijst van vastgesteld bouwkundig erfgoed, bijlage bij het besluit van de administrateur-generaal houdende de vaststelling van de inventaris van het bouwkundig erfgoed van 28 november 2014.
- Beschermde als monument Parochiekerk Sint-Brixius St.-Brixius-Rode 25/03/1938 (OB000632)

2.6.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40173>

De kleine zandstenen kerk met boeiend dakenspel is ingeplant middenin het ommuurde kerkhof in het gehucht Sint-Brixius-Rode. Het oorspronkelijk houten gebouw dateert van rond 1000. De eerste zandstenen kerk werd in de 13de eeuw gebouwd, nadien werd ze vergroot in de 15de en de 17e eeuw. Opvallend is het spel van bouwvolumes en daken, in het interieur is er een boeiende clair-obscur werking. Deze architectonische verscheidenheid verraadt een boeiende bouwgeschiedenis met als orgelpunt de neogotische restauratie en verbouwing anno 1907 en later onder de leiding van de Brusselse architect Fernand Simons.

De westertoren werd opgetrokken in Brabantse lediaanse kalkzandsteen vermoedelijk in de loop van de 14de eeuw, het torendak is van latere datum. De grote muurboog tussen schip en westertoren (doksaa) mag als oorspronkelijk laatmiddeleeuws beschouwd worden. De middenbeuk zou in de kern teruggaan tot de 13de eeuw. De uitstekende transeptarmen met vernieuwde drielichtvensters zijn in de muurankers gedateerd 1655. In de 17de eeuw werden deze transepten verbouwd en het is pas in 1907 dat de oostelijke sluitwanden ervan werden opengebroken en verlengd tot zijkapellen van het hoogkoor.

Het kerschip, gemetseld in regionale kalkzandsteen (Gobertange én Balegem), is opvallend ondiep en telt twee ongelijke traveeën. Uitzonderlijk in de originele bouw is ook het rechthoekig hoogkoor, met een vlakke koorsluiting. De toegevoegde koortravee staat onder een leien zadeldak. Dergelijke configuratie refereert naar laat romaanse voorgangers. De dwarse koorkapellen hebben een leien zadeldak. De huidige zijbeuken van de Sint-Brixiuskerk gaan in oorsprong terug tot de 17de eeuw, tot voor 1907 waren ze doorbroken met steekboogvensters. De oorspronkelijke 18de-eeuwse steekboogvensters van de zijbeuken werden tijdens de restauratie van 1907 spitsboogvormig vergroot en verhoogd met spitse dakkapellen doorheen het dakvlak. Het neogotisch besloten tongewelf van het schip is een voorbeeld van neogotische schrijnwerkerskunst met zichtbare trekbalken, scherp geprofileerde ribben en een forse centrale makelaar.

Tijdens de neogotische verbouwing van de kerk anno 1907 werd het geheel ontleend en ontverfd waarbij de witsteen zichtbaar werd gemaakt. Nieuwe elementen in witsteen liet Simons uitvoeren in Franse Euvillesteen. Bovenal werd de betrokkenheid van het kerkgebouw en zijn spirituele uitstraling in dit landelijk dorp verbeterd. Een merkwaardig utilitair detail is de neogotische luifel ten zuidoosten van de neogotische koorsacristie. Ondanks de ingrijpende verbouwing circa 1907 is de 15de-eeuwse eiken daktimmer van het schip nog intact bewaard gebleven op de zolder. Heden bestaat de plattegrond uit een ingebouwde westertoren, een driebeukig schip van twee traveeën, een noord- en zuidtranseptarm met aanleunende dwarse koorkapellen (tweede helft 17de eeuw) en een verlengd koor met vlakke sluiting gedateerd 1908.

De noord- en zuidgevels van de kerk zijn opgetrokken in zandsteen. Het lessenaarsdak boven de zijbeuken wordt onderbroken door twee kleine kapelgevels boven de vernieuwde spitsboogvensters (oorspronkelijk steekboogvensters). In de uitstekende oostpuntgevel van het schip (met de hoogste nok) bevindt zich een oculus. De kerk had in zijn originele plattegrond geen echt transept, er was veeleer sprake van een zogenaamd pseudotransept. De middenbeuk wordt geritmeerd door vrij zware rondzuilen vervaardigd uit gestapelde "trommels". De rondzuilen en de spitsbogige opstandbogen van het schip zijn nog originele laatmiddeleeuwse elementen van het kerkinterieur, uitgevoerd in een zorgvuldig "gefrijnde" lediaanse kalkzandsteen. De kerk was oorspronkelijk gekalkt, getuige de restanten van historische afwerkingslagen her en der verspreid over het witstenen oppervlak. De onderbouw van de Westertoren toont forse pijlers in het interieur, op de hoeken voorzien van een "vellingkant".

Het oostelijke spitsbogige sluitwandvenster van het hoogkoor is intact gebleven, het maaswerk daarentegen is neogotisch. Heel eigen voor dit kerkje is de bouw van een sacristie pal achter het hoogkoor, dit is heel ongebruikelijk. Gewoonlijk worden sacristieën in de oksels van de kruisbeuken ingeplant. Ofschoon de huidige axiale sacristie refereert naar de neogotische restauratie anno 1907 ligt de oorsprong ervan wellicht in de late middeleeuwen. Een gelijkaardige dispositie treffen we aan in de Sint-Ermelindiskerk van Meldert bij Tienen. Het interieur oogt rijk, onder meer door de schilderijen uit de 17de en 18de eeuw en de eikenhouten lambriseringen uit midden 18de eeuw, opgesmukt met snijwerkmedaillons. Naast deze lambriseringen zijn verder van het historisch kerkmeubilair uit het ancien régime tot op vandaag bewaard: twee barokke biechtstoelen (17de eeuw) met levensgrote engelfiguren.

Interessant beeldhouwwerk zien we met onder meer de gotische Madonna (16de eeuw), Sint-Barbara (Mechels, 16de eeuw) en Sint-Anna-ten-Drieën (Terracotta, 17de eeuw). Hier is alles sober en beperkt gebleven tot zwart-witte vloerbetegeling in zijkapellen en hoogkoor en de plaatsing van neogotische natuurstenen altaren waarvan de nissen gevuld zijn met volsculptuur. Tenslotte zijn er in het kerkinterieur de gedurfde geometrische beeldsokkels in Art Deco, vermoedelijk geplaatst in het interbellum. De kerk werd recent verrijkt met negen hedendaagse zeer merkwaardige glasramen, ontworpen door glazenier Joost Caen.

b) Architecturale mogelijkheden

Een uitbreiding is uitgesloten wegens het weliswaar niet meer gebruikte kerkhof rond de kerk, die 11 m. op 8 m. meet. Een compartimentering is niet aan de orde wegens de beperkte ruimte van dit kerkgebouw met zijn 150 zitplaatsen. De sacristie bevindt zich in het verlengde van de kerk en boven de sacristie is er meer dan voldoende bergruimte, weliswaar te bereiken via een moeilijke trap. Er is voldoende ruimte in de sacristie, maar achteraan is hier geen begroetingsmogelijkheid bij uitvaarten.

c) *Bouwfysische toestand*

De kerk is grotendeels in perfecte staat. De toestand wordt opgevolgd door Monumentenwacht. Dakgoten zouden moeten worden aangebracht want bij hevige regenbuien loopt het water langs de kerkmuren naar beneden. **Het grote probleem is de slechte werking van de verwarmingsinstallatie** die op elk ogenblik kan begeven. Daarom werd er ook reeds jaren geleden een subsidiedossier ingediend, dat nu de meest dringende prioriteit uitmaakt.

2.6.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving



Deze kerk speelt een grote rol in het gemeenschapsleven. De nieuwe parochiezaal, een nabijgelegen ijssalon, de scoutslokalen in de voormalige pastorie en de Eddy Merckxfietsroute vormen een toeristische trekpleister voor wandelaars en fietsers. Er is weinig parking en haast geen openbaar vervoer. De toren is verlicht en de klokken kunnen automatisch worden geluid. Er zijn geen gebedsruimtes in de onmiddellijke omgeving.

2.6.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Deze goed uitgebouwde parochiegemeenschap zorgt ervoor dat er nog wekelijks een eucharistieviering of gebedsdienst doorgaat. Ze hebben een zeer gerenommeerd zangkoor en gezien het comfort en de gezelligheid van dit kleine kerkje zijn er veel huwelijken, dopen en begrafenissen. Het actieve koor luistert hier geregeld de vieringen op.

2.7. Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans in Westrode



2.7.1. Identificatie

Naam: Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans

Geografische ligging

- Jan Hammeneckerstraat z.n.
- Provincie: Vlaams Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Londerzeel

Parochie: Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans, Westrode

Eigenaar: gemeente of kerkfabriek aangezien het gebouw werd opgericht op grond geschonken aan de kerkfabriek.

Bescherming(en)

- Als R 40224 Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Rozenkrans Westrode (146835.355 186882.069) opgenomen in de lijst van vastgesteld bouwkundig erfgoed, bijlage bij het besluit van de administrateur-generaal houdende de vaststelling van de inventaris van het bouwkundig erfgoed van 28 november 2014.
- Gedeeltelijk beschermd als monument Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Rozenkrans Westrode bescherming orgel zonder datum

2.7.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40224>

Dit eenvoudig neogotisch zaalkerkje van baksteen uit 1897 met schaars gebruik van arduin heeft een overhoeks dakruitertje boven de westgevel afgewerkt met muurvlechtingen. Het heeft een spitsboogvormig portaal onder een vereenvoudigd drielichtvenster. Ze werd gebouwd op vraag van de parochianen, die niet zozeer een mooi kerkje beoogden, maar wel een **eigen** kerk. Onder het zijraam bevindt zich een gevelsteen met opschrift "*De Grond dezer kerk / is gegeven door de Wwe Van Hoof en hare kinderen / Westrode 1887*".

Binnenin is het enige wat enige aandacht verdient de kruisweg "*Christus aan de Schelde*" door T. van Os, geschilderd op vraag van de priester-dichter Jan Hammenecker, pastoor te Westrode (+ 1932). De negende statie beeldt de bocht van de Schelde uit tussen Mariekerke (het geboortedorp van Jan Hammenecker) en Temse. Er zijn ook nog restanten van een oude communiebank in rococostijl.

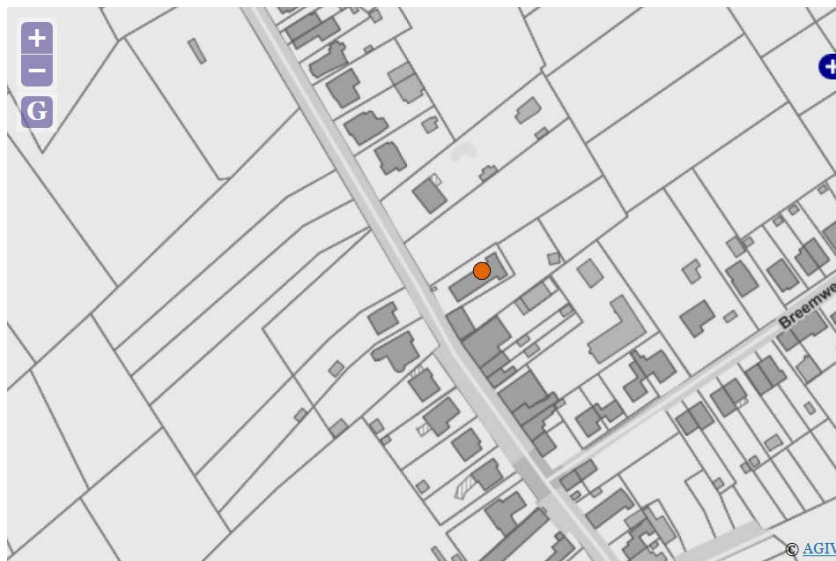
b) Architecturale mogelijkheden

Uitbreiding zou kunnen maar is niet nodig voor deze kleine parochiekerk die 11 m. op 6 m. meet, net groot genoeg voor deze parochie. Ook compartimentering is om diezelfde reden niet aangewezen. Er is een kleine sacristie rechts voor liturgische gewaden, kaarsen, liturgische boekjes enz. Aan de overzijde is er stookruimte en stapelplaats. Beide sacristieën zitten onder hetzelfde dak als de kerk. Er is een beperkte begroetingsruimte achteraan in de kerk, aan de andere zijde staat er een biechtstoel. Er is ook nog opslagruimte boven de ingang deur te bereiken via een moeilijke trap.

c) Bouwfysische toestand

Deze kleine parochiekerk is in zeer goede staat en goed onderhouden. Recent werd ze nog geschilderd en werden de dakgoten door de gemeentediensten nagekeken en hersteld. Een verbetering van de sloten en van de kerkdeur zelf dringt zich op. Er zijn tot nu toe geen investeringen voorzien.

2.7.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving



Deze kerk staat aan een relatieve uithoek van de parochie maar zeer dicht bij de bloeiende gemeenteschool, de parochiezaal en de Chirolokalen. Deze gemeenschap leeft ietwat onafhankelijk van de rest van de gemeente. De kerk is niet verlicht en er is geen automatische klokkenwerking. Er is voldoende parking en ook voldoende openbaar vervoer van de Lijn Brussel – Londerzeel. Het goed onderhouden kerkhof ligt op 500 m van de kerk. Er is geen andere gebedsruimte in de buurt.

2.7.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Er zijn drie tot vier eucharistievieringen per maand en een stel begrafenissen, huwelijken en dopen. Jaarlijks is er een speciale eucharistieviering in dialecttaal vanuit de Landelijke Gilde en een St. – Hubertusviering door de Jachthoornblazers begin november.

2.8. Sint Laurentius en Gorik in Wolvertem



2.8.1. Identificatie

Naam: St.- Laurentius en St. - Gorik

Geografische ligging

- Gemeenteplein z.n.
- Provincie: Vlaams Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Londerzeel
- Parochie: St.-Laurentius Wolvertem

Eigenaar: gemeente

Bescherming(en)

- Als R 40189 Parochiekerk Heilige Laurentius en Heilige Gorik Wolvertem (145733.38 182277.67) opgenomen in de lijst van vastgesteld bouwkundig erfgoed, bijlage bij het besluit van de administrateur-generaal houdende de vaststelling van de inventaris van het bouwkundig erfgoed van 28 november 2014.
- Beschermd als monument: Parochiekerk Heilige Laurentius en Heilige Gorik Wolvertem 25/03/1938 (toren en koor, OB000633) 22/11/2001 (gebouw en ommuring, OB001416)

2.8.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40189>

De Sint-Laurentiuskerk, een voormalige afhankelijkheid van de abdij van Dielegem (Jette), is ingeplant op een heuvel te midden van een ommuurd en thans gedesaffecteerd kerkhof, waarvan de toegang wordt gekenmerkt door geringde, hardstenen hekpijlers met bolbekroning uit de 18de eeuw. De kerk is als monument een historisch gegroeid geheel. Het oudst bewaarde deel is de westtoren die uit de 13de eeuw stamt. Het laatgotische transept, koor en sacristie werden in het begin van de 16de eeuw opgetrokken. De plattegrond van het schip bestaat uit drie neoclassicistische beuken uit 1834. Deze opeenvolging van bouwperiodes en bijhorende verschillende stijlen maken wezenlijk deel uit van de kerk.

Architectuurhistorisch vormt de in baksteen en zandhoudende kalksteen opgetrokken Sint-Laurentiuskerk een interessant voorbeeld van een grotendeels in gotische stijl (13de en 16de eeuw) opgebouwde kruiskerk met pseudobasilicale opstand, die in 1834 werd uitgebreid met een sober, neoclassicistisch driebeukig schip naar ontwerp van provinciaal architect Louis Spaak (1803-1893). De volledig in natuursteen opgetrokken vierkante westtoren, aan de westzijde geflankeerd door steunberen met dubbele versnijding, telt vier bouwlagen onder een leien tentdak op natuurstenen korbelen. Het westportaal met vroeg gotisch uitzicht wordt geflankeerd door driekwartzuiltjes met knoppenkapiteel waarboven een uitgewerkte spitsboog. Erboven een vermoedelijk gelijktijdig aangebracht spitsboogvenster, op zijn beurt bekroond met een kleine oculus. De klokkenverdieping tenslotte is opengewerkt met rondbogige galmgaten.

De neoclassicistische beuken zijn opgetrokken in baksteen op een natuurstenen plint en gevat onder één breed zadeldak. Eenvoudige rondboogvensters met hardstenen imposten en sluitsteen zorgen voor een strakke ritmering van de beukwanden. Ook in het eveneens volledig in natuursteen opgetrokken laatgotisch koor werden de spitsboogvensters vervangen door hoge rondboogvensters, hier voorzien van een vlakke hardstenen omlijsting. Tegen de koorwand bevindt zich een calvariekruis onder een afdakje en twee neogotische grafplaten. Aanleunend aan de noordzijde bevindt zich de in natuursteen opgetrokken en twee bouwlagen tellende sacristie, afgedekt met een steil zadeldak. Zij is toegankelijk via een zeer verweerde natuurstenen trap met ijzeren leuning en opengewerkt met getraliede, rechthoekige vensters in een hardstenen omlijsting op het gelijkvloers.

De middenbeuk en zijbeuken vervangen een bouwvallig geworden, overzolderd schip dat verlicht werd door kleine spitsboogvensters. Bij de uitbreiding werden de zware steunpijlers ter hoogte van toren en koor gedeeltelijk hergebruikt. Het witgeschilderde en bepleisterde interieur met hardstenen bevoering vertoont rondboogarcaden op Toscaanse zuilen met abacus. Het koor met ingedrukt gewelf met houten bebording wordt afgelijnd met een kroonlijst waarin de consoles zijn opgenomen. Het geheel is gestoffeerd met een rijk, overwegend 17de- en 19de-eeuws meubilair en brandglasramen met voorstelling van ondermeer Jacobus de Meerdere, Sint-Hubertus, Sint-Laurentius, Melchisedek, Mozes, Judith en het H. Hart, 1893-1894, van het bekende Brugse atelier van Louis Grossé (1840-1929).

Daarnaast kan je ook het neogotisch hoofdaltaar met retabel met voorstellingen van Abraham en Melchisedek, de Calvarie, de Mannaregen en de maaltijd met de Emmaüsgangers in eik en steen. Er is een portiekaltaar toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw met Aanbidding der herders, toegeschreven aan Theodoor Van Loon, uit de 2e helft van de 17de eeuw. Het andere zijaltaar is toegewijd aan de Heilige Laurentius. Het koorgestoelte is in eik, de biechtstoel bevat beelden van rouwende engelen, met de bekroning door de H. Geest in de gedaante van een duif. De andere biechtstoel werd gemaakt naar het model van de vorige. De preekstoel, eveneens in eik, beeldt de bekering van de Heilige Hubertus uit. De doopvont met maskers en vernieuwde voet en stam is uit hardsteen uit de 12de-13de eeuw. Ze heeft een koperen deksel uit de 17de eeuw. Het orgel uit 1867, werd gemaakt door H. Vermeersch, uit Duffel met aanpassingen in 1971.

Tegen de kerkmuur bevinden zich nog enkele pastoorsgraven uit de 18de en 19de eeuw (neogotische stijl). Vermoedelijk liggen voor het hoofdportaal, onder het asfalt enkele oude grafstenen, afkomstig uit de kerk.

b) Architecturale mogelijkheden

Uitbreidingsmogelijkheden zouden kunnen, maar zijn niet aangewezen, daar het kerkhof rond de kerk ook geklasseerd is. Compartimentering zou wel tot de mogelijkheden behoren in deze relatief grote kerk van 13 m op 9 m; Er is één tamelijk grote sacristie, met een grote zolder onder hetzelfde dak als de kerk. Achteraan is er een begroetingsruimte voor begravenissen, een doopkapel en ook heel wat stapelplaats voor plooiestoelen. Aan de andere zijde bevindt zich de verwarmingsinstallatie en de trap naar het doksaal, het orgel en de kerkzolder.

c) Bouwfysische toestand

Deze kerk heeft een dringende restauratie nodig, te beginnen bij het dak en vooral de gebinten zijn door vochtproblemen en klopper aangetast. De zolder van de sacristie mag niet meer betreden worden. Op vele plaatsen komt de bepleistering los en deze kerk moet na totale restauratie ook nog dringend geschilderd worden. De kerk werd al een paar keren door Monumentenwacht geïnspecteerd en de dakgoten werden in 2016 door de gemeente vervangen. De kerkfabriek voorziet heel wat investeringswerken maar heeft hiertoe nog geen architect aangeduid en neemt een te afwachtende houding aan.

2.8.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving



De kerk heeft een duidelijke functie in de dorpsstructuur. Het voormalige gemeentehuis en het kerkgebouw nemen een bijzondere plaats in op het marktplaats, waar de plaatselijke middenstand duidelijk aanwezig is. De enige nog bewoonde pastorie is dichtbij en er is voldoende parking en openbaar vervoer. De parochiezaal, het jeugdhuis en het kerkhof liggen op wandelafstand. Het kerkgebouw als centrum van de deelgemeente Wolvertem is verlicht en de klokken zijn geautomatiseerd. Het vroegere klooster is een cohousingproject geworden en er zijn geen gebedsruimtes in de buurt.

2.8.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Elke zondag is er in deze centrale kerk nog een eucharistieviering of een gebedsdienst, daarnaast zijn er regelmatig dopen en begrafenissen. De huwelijken van deze parochiegemeenschap gebeuren meestal in Oppem of in de kapellen waarvan verder sprake. De regelmatig terugkerende feestelijkheden rond 21 juli en 11 november gebeuren altijd in deze kerk. Verder staat deze kerk jaarlijks open voor het concert van de Academie Muziek en Woord en voor de concerten van de plaatselijke Fanfare St.- Cecilia.

2.9. Kapel Onze Lieve Vrouw der Kranken (Boskapel) in Imde



2.9.1. Identificatie

Naam: Kapel Onze Lieve Vrouw de Kranken (Boskapel)

Geografische ligging

- Drijpikkelstraat z.n.
- Provincie: Vlaams Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Londerzeel
- Parochie: St.-Laurentius, Wolvertem

Eigenaar: kerkfabriek St. – Laurentius Wolvertem.

Bescherming(en)

- Als R 40203 Kapel Onze-Lieve-Vrouw der Kranken Dreef zonder nummer (146177.636 185097.289) opgenomen in de lijst van vastgesteld bouwkundig erfgoed, bijlage bij het besluit van de administrateur-generaal houdende de vaststelling van de inventaris van het bouwkundig erfgoed van 28 november 2014.
- Beschermd als monument Kapel Onze-Lieve-Vrouw der Kranken 29/01/1952 OB000637

2.9.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40203>

Oud bedevaartsoord, ingeplant op het einde van een dreef met aansluitend bos, naast de autosnelweg A 12 Brussel - Antwerpen. Het eerste houten kapelletje werd gebouwd rond 1658 op een plaats waar volgens de overlevering zich miraculeuze genezingen hebben voorgedaan. Het was in 1695 dat de prinses van Chimay, dochter van de baron van Imde, de eerste steen legde van de kapel. De huidige bak- en zandstenen barokkapel werd in 1707 gebouwd omwille van het groot aantal pelgrims onder het mecenaat van de prins Turn en Taxis (wapenschild boven de deur). Het bedevaartkapelletje van 1695 werd dan gebruikt als sacristie. Het betreft thans een éénbeukige ruimte van vier travéeën met vernauwend langgerekt ovaal koor met in de apsis een buitengewoon mooie eikenhouten draperie met schilderijtjes die de zeven Smarten van Maria uitbeelden..

De barokke pilastergevel heeft een bekronende klokvormige top, het is een picturale en plastische compositie waarin verfijnde uitgesproken barokelementen van verschillende schaal op verrassende wijze worden samengebracht. Het wordt bekroond met een rondboognisje met een houten beeldje van Maria-van-Smarten, Er zijn hooggeplaatste rondboogvensters in een uitspringende omlijsting. In de fries zijn er twee gevelstenen herinnerend aan de uitbreiding van de kapel. De zijgevels, op zandstenen sokkel, zijn geritmeerd door steunberen; er is een gebogen zadeldak met kleine dakruiter en bolspits boven het koor. De sacristie, de eerste stenen kapel, heeft getraliede noord- en zuid segment-boogvensters en een afgesnuite leienbedaking. In de sacristie, is er een ingedrukte tonoverwelling met stucversiering en het opschrift MARIA.

De kapel heeft een eenvoudig maar rijk gestoffeerd interieur met een tongewelf op pleisteren gordelbogen die worden opgevangen op een smalle kroonlijst. Bij de verkoop van het domein van Impde door Turn en Tassis werd de kapel door tussenkomst van kardinaal Sterckx (1792-1867) overgedragen aan de kerk van Wolvertem. De kapel werd een eerste keer in 1927 gerestaureerd en is sinds 1952 beschermd. In augustus 2012 startten opnieuw restauratiewerken die vele jaren duurden. De kapel werd op 15 augustus 2014 plechtig heringewijd. De eerste zondag van juli gaat de in 1695 ingestelde processie ter ere van Onze-Lieve-Vrouw der Kranken uit. Van juni tot september wordt er op woensdagavonden een eucharistieviering gevierd, alsook vele huwelijken en dopen.

Binnen kan je ex-voto's zien op doek waarvan één gedateerd in 1737; Er is een theatrale bekleding van de oostwand, achter het hoofdaltaar, (begin 18de eeuw) met integratie van de hooggeplaatste oculus, bekroond door twee engelen, ingewerkte schilderijtjes en een centraal Mariabeeld; een Louis XV-tabernakel tussen twee knielende engelen (18de eeuw) en ook Louis XIV-zijaltaren (18de eeuw); laatempire lambrisering onder het doksaal uit 1855, Het 17de-eeuwse Onze-Lieve-Vrouwebeeldje werd in 1978 gestolen en vervangen door een plaasteren exemplaar. In 2008 werd opnieuw een eikenhouten beeldje vervaardigd, dat het uitzicht van het oorspronkelijke beeldje heel dicht benadert. Het Mariabeeld en het Kind Jezus op haar linkerarm hebben geen kroontje meer. Ze dragen een kleedje met goudbrokaat en een met kant omhuld blauw manteltje. De kapel bevat verder een zeldzaam orgelpositief uit het begin van de 18e eeuw, dat er rond 1805 werd opgesteld en waarschijnlijk uit een klooster of kasteel afkomstig is.

b) Architecturale mogelijkheden

Uitbreiding van dit zeer mooie en beschermd gebouw dat pas gerestaureerd werd zou een totale miskleun zijn en ook compartimentering is uitgesloten. Deze kapel meet 12 m op 5 m. en is juist groot genoeg voor de opvang van bedevaart- en kerkgangers. We zijn wel van plan om deze kapel, eens de warmtepomp geïnstalleerd is, elke zondag te gebruiken in zomer- en wintertijd voor liturgische diensten. Daartoe is er voldoende parking. De sacristie ligt in het verlengde van de kapel en is erg klein. Er is opbergruimte boven het sanitair achteraan rechts en onder de trap naar het doksaal. Er is geen plaats voor een begroetingsruimte bij de weinige begrafenis die er tot nu toe zijn.

c) Bouwfysische toestand

De kapel is pas helemaal gerestaureerd, maar nog niet opgeleverd omwille van het vochtprobleem dat zich vooral in de oostermuur situeert. Ook de elektrische installatie is deficiënt en maakt de restauratie van het orgel onmogelijk. Het installeren van een grondgeboorde warmtepomp zou hieraan kunnen verhelpen aangezien er dan een constante temperatuur van 14 °C de hele kapel binnen en buiten ten goede zal komen. Naast de gewaardeerde steun van de Koning Boudewijnstichting kende de provincie Vlaams-Brabant ons een subsidie toe om de warmtepomp die als een pilootproject geldt, zoveel mogelijk te propageren. Monumentenwacht, het Agentschap Onroerend Erfgoed en de diensten van het CRKC hebben ons hierbij zeer degelijk begeleid en volgen nauwgezet de uitvoering van deze werken op. Op 14 augustus 2017 werd er een bliksemafweersysteem aangebracht, op vraag van de gemeentelijke overheid.

Een dossier werd ingediend voor de restauratie van het orgel.

2.9.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving



De kapel, mooi verscholen in het groen is een pareltje van bouwerfgoed en heeft als bedevaartsoord een zeer grote socio-culturele waarde. Parking is er in overvloed, maar geen openbaar vervoer. Het klokje moet nog hersteld worden en er is een sfeervolle buitenverlichting en een zeer goede alarminstallatie en brandpreventiesysteem, verbonden met een meldcentrale.

2.9.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Deze kapel is alle zondagen toegankelijk en wordt zeer druk bezocht. Een jaarlijkse kalender geeft alle hoogtepunten aan zoals vieringen in openlucht, (kaarsken)processies, kooroptredens; tentoonstellingen, kerkconcerten, enz. Van mei tot eind september en hopelijk binnenkort nog langer heeft er elke woensdag een eucharistieviering plaats en verder staat de kapel altijd open voor vele huwelijken, dopen en zelfs af en toe een begrafenis. Eens de warmtepomp geïnstalleerd zal het bedevaartgebeuren nog aangemoedigd worden.

2.10. Kapel Sint Eligius (Elooi) in Meise



2.10.1. Identificatie

Naam: Kapel Sint Eligius (Elooi)

Geografische ligging

- Nieuwelaan z.n.
- Provincie: Vlaams Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Mechelen-Brussel
- Dekenaat: Londerzeel
- Parochie: St.-Martinus, Meise

Eigenaar: gemeente

Bescherming(en)

- Als R 40171 Sint-Eligiuskapel Hasseltbergstraat zonder nummer (146616.445 181397.331) opgenomen in de lijst van vastgesteld bouwkundig erfgoed, bijlage bij het besluit van de administrateur-generaal houdende de vaststelling van de inventaris van het bouwkundig erfgoed van 28 november 2014.
- Beschermd als monument Sint-Eligiuskapel, 15/03/1951 OB0000636

2.10.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40171>

Deze bedevaartkapel, nu ingeplant naast de Nieuwelaan, de vroegere Provinciale baan en beschaduwde door loofbomen. Er was reeds een houten kapel in de 11de eeuw die mogelijke verblijfplaats was van de laatste twee norbertinessen van de abdij van Nieuwenrode (1260), die dan ook vaak als stichters van deze kapel worden beschouwd. De kapel werd herbouwd rond 1550. De bouwvallige kapel werd in de loop van de 17de eeuw heropgericht op initiatief van de toenmalige pastoor van Meise: als een bak- en zandstenen gebouw. Het is een bedevaartsoord geworden ter ere van de patroonheilige der smeden, ook aanroepen als beschermer van het vee. Ze werd vroeger jaarlijks bezocht op 6 december door boeren met paarden; thans gaat het meer om tractoren. Er vond een restauratie plaats kort na de Eerste Wereldoorlog en een nieuwe inwijding in 1921.

De kapel heeft een eenvoudige plattegrond: Het is een kleine éénbeukige ruimte van drie traveeën uitlopend op een driezijdige apsis, voorts betreft het een baksteenbouw met speklagen en hoekstenen uit zandsteen. De westpuntgevel bevat een hardstenen rondboogportaal geflankeerd door halfzuiltjes die uitlopen op geringde, semi-hexagonale sokkeltjes. In de noord- en zuidgevels en in de twee zijmuren van de apsis zijn er korfboogvormige tweelichtvensters. Er is een gedicht rondboogdeurtje van zandsteen met verankerde sluitstenen in de eerste travee van de noordgevel.

Binnenin is er een ingedrukt gewelf op kraagstenen waaronder de trekijzers zijn bevestigd; barokke stucversiering (gedateerd 1688) met pseudoribben, imitatiesluitstenen met rozet en vereenvoudigde arabesken en engelenfiguren in de apsis. Binnen zie je de beeldengroep Liefdadigheid van Sint - Martinus, volkskunst 17de-18de eeuw met een barok hoofdaltaar, een doksaal (tweede helft 17de eeuw), en een bidbank.

Vroeger lieten boeren en smeden er op 1 december hun paarden en werktuigen zegenen, maar die traditie verdween tussen de twee wereldoorlogen. In 1972 werd voor het eerst een vernieuwde viering gehouden, sindsdien wordt deze plechtigheid jaarlijks herhaald op de zondag die valt het dichtst bij 1 december.

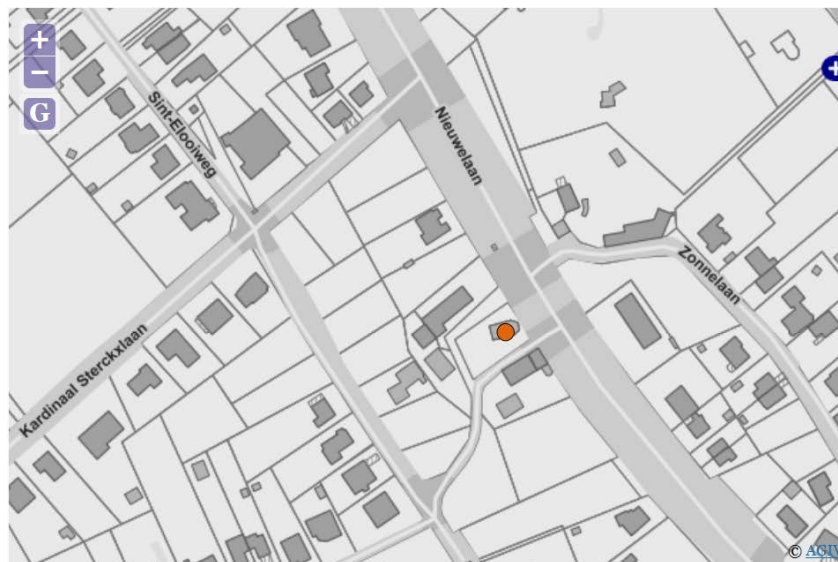
b) Architecturale mogelijkheden

Uitbreiding en/of mogelijke compartimentering zijn niet nodig in deze kapel met haar beperkte ruimte. Er is geen sacristie en ook geen begroetingsruimte in deze kapel van 9 m. op 5 m. De verwarmingsinstallatie op gas, die onlangs voorzien werd van een nieuwe thermostaat, bevindt zich onder de moeilijk toegankelijke trap naar het doksaal waar een en ander is gestapeld zoals de kerststal, enz. Er zijn ook twee tentoonstellingskasten om alle devotionalia en andere voorwerpen rond de figuur van St. – Elooï op te slaan, maar er is geen mogelijkheid tot begroeting bij de vele uitvaarten die er zijn.

c) Bouwfysische toestand

Het dak en de dakgoten van de kapel moeten dringend hersteld worden, teneinde de stucversieringen in het plafond te laten restaureren. Ook dubbele beglazing ter versteviging en bescherming van de bestaande glasramen is aangewezen omdat deze kapel die zeer gemakkelijk verwarmd kan worden, nog vaak gebruikt wordt voor dopen, huwelijken en begrafenissen. Ook Monumentenwacht heeft deze kapel reeds tweemaal geïnspecteerd. Er staat ook een recent St – Elooïstandbeeld. Er werd een restauratiedossier opgestart voor het geheel van deze kapel die eigendom is van de gemeente.

2.10.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving



Parking is er voldoende en een halte van het openbaar is er in de onmiddellijke nabijheid. De kapel is 's avonds mooi verlicht, klokken zijn er niet aanwezig. Er is geen gebedsruimte in de buurt.

2.10.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Tweemaal per maand is er een eucharistieviering en er gebeuren vele doopsels, huwelijken en begrafenissen. Vele mensen kijken immers uit naar een kleinere kapel voor deze intieme vieringen. Op de zondag het dichtst bij 1 december is er de internationaal drukbijgewoonde traditionele St. – Elooï-eucharistieviering met wijding van paarden, koetsen en tractoren.

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Deelgemeente (en wijk)	Kerk	Toekomstvisie
Imde	Sint Kwinten	nevenbestemming
Meise	Sint Martinus (zondagskerk)	nevenbestemming
	Sint-Elooikapel	devotiekapel
Meuzegem	O.L.Vrouw Boodschap	nevenbestemming
Oppem	Sint Stefanus	nevenbestemming
Rossem	Sint Medardus en Gilardus	nevenbestemming
Sint Brixius-Rode	Sint Brixius (zondagskerk)	nevenbestemming
Westrode	Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans	nevenbestemming
Wolvertem	Sint Laurentius en Gorik (zondagskerk)	nevenbestemming
	Boskapel	devotiekapel nevenbestemming

3.1.1 Pastorale zone: KiemkrACHT Meise.

In de gemeente Meise zijn de parochies momenteel nog georganiseerd per federatie nl. Meise en Wolvertem. De zone 'Kiemkracht' met alle parochies van de gemeente Meise is al opgericht maar moet nog officieel erkend worden. De pastorale eindverantwoordelijke voor de parochies op het hele grondgebied van de gemeente Meise, tevens aangestelde vertegenwoordiger van het representatief orgaan, is E.H. Jan Lagae, federatiepastoor en tevens pastoor van Imde St.-Kwinten, Meise, St.-Martinus, Meuzegem O.L. Vrouw Boodschap, Oppem St.- Stefaan, Rossem St.- Medardus , St. - Gildardus en Medardus, St.- Brixius – Rode Sint Brixius, Westrode, O.L. Vrouw van de Rozenkrans en Wolvertem, St. – Laurentius en tevens verantwoordelijk voor de twee devotiekapellen.

3.1.2 Visie

Gezien de nog steeds belangrijke herkenningfunctie die elk kerkgebouw in zich draagt voor elke dorpsgemeenschap en gezien de gehechtheid van de plaatselijke bevolking aan vieringen in de eigen parochiekerk willen wij nog afwachten hoe de aanwezigheid van gelovigen in de vieringen evolueert om binnen een vijftal jaren een nieuw voorstel van kerkenplan in te dienen, dat dan zeker rekening houdt met de situatie die zich dan zal voordoen.

3.2. Plan van aanpak hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht.

1) In 2018 willen we het opzetten van een **pilootproject** realiseren in elk van de twee federaties Meise en Wolvertem met het oog op een bevraging rond de draagkracht van een levende lokale gemeenschap. Nadien kan er dan een onderzoek gebeuren naar een mogelijke sluiting of herbestemming van een of andere kerk, die als bouwwerk zeker niet mag verloren gaan voor het landschap en/of het dorpsgezicht.

2) Aansluitend voorzien we de oprichting van een **stuurgroep** met daarin de betrokken actoren (CKB, gemeente, enz.) die kerk per kerk beoordeelt en de plaatselijke noden onderzoekt. Stappen die deze stuurgroep kan ondernemen zijn: het contacteren van verenigingen, kerkfabrieken en parochieploegen; de opstart van een participatietraject om parochianen/burgers hierbij te betrekken en het contacteren van een architectenbureau om na te gaan welke neven- of herbestemmingen kunnen worden gerealiseerd. Hiertoe kunnen we een beroep doen op het project 'herbestemming kerken' die hiertoe subsidies toekent (cfr. Rossem en het werk toevertrouwd aan architecte G. Gantois).

3) Ondertussen worden de voorziene restauraties, met uitzondering van dringend noodzakelijke ingrepen met het oog op de instandhouding en veiligheid van de kerkgebouwen, slechts uitgevoerd nadat er duidelijkheid is over en in functie van de verdere bestemming van de kerk. Zo kunnen de restauraties geïntegreerd worden in de visie op de verdere bestemming.

BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Zo er wijzigingen dienen aangebracht dan worden deze nog opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop van Mechelen-Brussel en door de gemeenteraad.

BIJLAGEN

1. Het reeds door het Aartsbisdom goedgekeurde kerkenplan van en voor MEISE

KERKENPLAN van en voor MEISE

Tussen de **gemeente Meise**, vertegenwoordigd door dhr. **Jos Emmerechts** burgemeester en mevrouw **Ellen De Clerck**, gemeentesecretaris, enerzijds en anderzijds :

- het **Vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen**, vertegenwoordigd door Werner Van Laer, vicariaal verantwoordelijke voor het Tijdelijke,
- het **aartsbisdom Mechelen-Brussel**, vertegenwoordigd door Patrick du Bois, bisschoppelijk afgevaardigde voor het Tijdelijke,
- het **Centraal Kerkbestuur Meise**, vertegenwoordigd door Chris Van Assche, voorzitter, en Gilbert Hoogsteyns, secretaris,
- **kerkfabriek Imde**, Sint-Kwinten, Meise , vertegenwoordigd door Gilbert Hoogsteyns, voorzitter en Dirk De Brandt, secretaris,
- **kerkfabriek Meise**, Sint-Martinus, vertegenwoordigd door Wilfried Van Campenhout voorzitter en Lucie Borghijs, secretaris,
- **kerkfabriek Meuzegem, O.L. Vrouw Boodschap**, , vertegenwoordigd door Wim Cochez, voorzitter en Paula Luypaert, secretaris,
- **kerkfabriek Oppem**, Sint-Stefaan, , vertegenwoordigd door Jan Stallaert, voorzitter en Johan Reygaerts, secretaris,
- **kerkfabriek Rossem, Sint – Medardus en Sint – Gildardus**, vertegenwoordigd door Agnes Raes-Luypaert, voorzitter en Gust De Bont, secretaris
- **kerkfabriek St. – Brixius-Rode**, vertegenwoordigd door Chris Van Assche, voorzitter en Lode Verdoodt, secretaris
- **kerkfabriek Westrode O.L. Vrouw van de Rozenkrans**, vertegenwoordigd door André Delen, voorzitter en Gert Van den Bossche, secretaris
- **kerkfabriek Wolvertem, St. – Laurentius**, vertegenwoordigd door Pol Aerts, voorzitter en Leo Robberechts, secretaris
- **de pastorale eindverantwoordelijke** voor zeven parochies op het grondgebied van de gemeente Meise, **E.H. Jan Lagae**, federatiepastoor en tevens pastoor van Imde St.-Kwinten, Meise, St.-Martinus, Meuzegem O.L. Vrouw Boodschap, Oppem St. – Stefaan, Rossem St. – Medardus en St. – Gildardus, St.- Brixius – Rode en Wolvertem, St. – Laurentius
- **de pastorale eindverantwoordelijke** voor Westrode, O.L Vrouw van de Rozenkrans **E.P. Stefaan Verstraeten**, pastoor van Westrode, O.L. Vrouw van de Rozenkrans

wordt ter verwezenlijking van het KERKEN plan het volgende overeen gekomen:

Aangezien het hier gaat om ACHT gelijkwaardige en gelijkaardige KERKDORPEN is het thans zeker niet aangewezen een of andere kerk meteen te sluiten. Elk van deze acht parochiekerken heeft een eigen vooral historische en socio-culturele waarde en blijft noodzakelijk voor de katholieke

eredienst. Tot nu toe is er geen sprake van medegebruik met andere erediensten, herbestemming of van een multifunctionele nevenbestemming. Deze acht kerken kunnen misschien in aanmerking komen voor socio-culturele activiteiten, maar dit kan in alle geval nooit gebeuren zonder degelijke afspraken over de inhoud van dergelijke activiteiten en evenmin zonder beschermende maatregelen ter vrijwaring van de gebouwen en de inhoud ervan.

- **de kerk van Imde, St. – Kwinten**, , eigendom van de gemeente is als éénbeukige, fijn onderhouden kerk met 160 zitplaatsen nog in zeer goede staat met een goede akoestiek en is in het verleden al herhaaldelijk gebruikt geweest voor concerten, eenakters en allerhande muziekuitsvoeringen. Een aanpassing van de elektrische installatie en de verwarming is hier dringend nodig.
- **de geklasseerde kerk van Meise, St. – Martinus**, eigendom van de gemeente, pas gerestaureerd, wordt met haar 350 zitplaatsen en 2 aanwezige videoschermen continu verwarmd omwille van de aanwezige muurfresco's en biedt vele artistieke mogelijkheden. Het voortdurend uitstellen van de restauratie van de glasramen blijft een zeer nijpend probleem.
- **de Neoromaanse kerk van Meuzegem, O.L. Vrouw Boodschap**, eigendom van de gemeente, met haar 150 zitplaatsen en ook met een zeer goede akoestiek is voldoende groot voor deze parochie en is tot nu toe vrij goed in orde en neemt een centrale plaats in dit dorpscentrum. Ze werd ook al voor parochiefeesten gebruikt (denk aan Meuzegem 900) recepties en allerhande voorstellingen en tentoonstellingen.
- **het schilderachtige witte kerkje van Oppem Sint - Stefaan**, , eigendom van de gemeente, met haar recent ontdekte merkwaardige muurschilderingen, zal met haar 120 zitplaatsen na de totale restauratie veelal gebruikt worden voor dopen en huwelijken en allerhande vieringen. Ze maakt deel uit van een globaal zeer mooi dorpsgezicht.
- **de nog te restaureren landelijke kerk van Rossem St. – Medardus en St. – Gildardus**, eigendom van de kerkfabriek met haar 220 zitplaatsen en vrij veel parking is voorbestemd om tevens ceremonie- en tentoonstellingskerk te worden, zoals in het recente verleden al eerder gebeurde.
- **het stemmige St. – Brixiuskerkje**, eigendom van de gemeente, mooi onderhouden en met zijn buitengewone en unieke glasramen, een videoscherm en 150 zitplaatsen leent zich tot dopen, huwelijken, allerhande vieringen en kleinere producties, zoals al vaker gebeurde. De verwarming dient dringend nagekeken en gerestaureerd, want meer dan 3/4de van het budget van deze kerkfabriek wordt opgesoupeerd door de verouderde verwarming.
- **het eenbeukige, goed onderhouden kerkje van Westrode, O.L. Vrouw van de H. Rozenkrans**, eigendom van de gemeente, met zitbanken voor 140 personen kan ook gebruikt worden voor concerten en beperkte producties, zoals in het verleden al gebeurde.
- **de stemmige geklasseerde en nog verder te restaureren kerk van Wolvertem, St.- Laurentius**, eigendom van de gemeente, met 250 zitplaatsen en een goeie akoestiek werd vroeger al voor allerlei concerten gebruikt, hoofdzakelijk door de Academie voor Woord en Kunst.

De verhuurrichtprijs is voor alle kerken en kapellen en voor allerhande uitvoeringen waarvoor ingang moet betaald worden is door het Centraal Kerkbestuur vastgesteld op 250 euro in de winter en op 200 euro als er niet moet gestookt worden. Voor gratis

voorstellingen en voor initiatieven van de gemeente kan er een vermindering worden toegestaan.

Een definitiever huur- en bindende afsprakendocument hieromtrent wordt door het Centraal Kerkbestuur aan het gemeentebestuur overhandigd.

Samenvatting van het toekomstig gebruik van de verschillende kerken:

Kerk	Eredienst	Valorisatie	Nevenbestemming (multifunctioneel)	Nevenbestemming (gedeeld gebruik)	Herbestemming
Imde	J		J		N
Meise	J		J		N
Meuzegem	J		J		N
Oppem	J		J		N
Rossem	J		J		N
St. Brixius	J		J		N
Westrode	J		J		N
Wolvertem	j		J		N

Voor de volledigheid dient opgemerkt dat dit document inmiddels achterhaalde gegevens bevat, op de volgende punten zijn wijzigingen opgetreden naar aanleiding van de benoemingen binnen de kerkfabrieken na de hernieuwing van de kleine helft van de kerkfabrieken in 2017 en de gewijzigde situatie op kerkelijk vlak.

het **Centraal Kerkbestuur Meise**, vertegenwoordigd door Ingrid Van Ransbeeck, voorzitter, en Gilbert Hoogsteyns, secretaris,

kerkfabriek Wolvertem, St. – Laurentius, vertegenwoordigd door Pol Aerts, voorzitter en Luc Vanophalvens, secretaris

de pastorale eindverantwoordelijke voor de parochies op het grondgebied van de gemeente Meise, **E.H. Jan Lagae**, federatiepastoor en tevens pastoor van Imde St.-Kwinten, Meise, St.-Martinus, Meuzegem O.L. Vrouw Boodschap, Oppem St. – Stefaan, Rossem St. – Medardus en St. – Gildardus, St.- Brixius – Rode, Westrode, O.L. Vrouw van de Rozenkrans en Wolvertem, St. – Laurentius

2. Goedkeuring Aartsbisdom van het kerkenplan.



Aartsbisdom Mechelen - Brussel

VERENIGING ZONDER WINSTOOGMERK

Centraal Kerkbestuur Meise
p.a. Hoogstraat 14
1861 WOLVERTEM - MEISE

Mechelen, 31 mei 2016
Onze ref.: 20160531/VBM/IS

Geachte,

Onderwerp: goedkeuring kerkenplan

Wij danken U voor het kerkenplan voor de gemeente Meise, welk wij in goede orde mochten ontvangen.

Gelet op de stukken ons overgemaakt in dit dossier, na gunstig advies van het Vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen en na overleg met de Deken van Londerzeel, hebben wij, namens de Aartsbisschop, de eer bij deze in te stemmen met het ons voorliggend kerkenplan.

Met de meeste hoogachting,

Geert CLOET
Verantwoordelijke dienst kerkfabrieken & VPW's

Patrick du BOIS
Bisschoppelijk Afgevaardigde

3. Overeenkomst tijdelijke terbeschikkingstelling kerkgebouw.

OVEREENKOMST VAN TIJDELIJKE TERBESCHIKKINGSTELLING

Tussen de Kerkfabriek van

.....

1860 of 1861 Meise

hierna genoemd: de beheerder,

en Naam

Straat

Gemeente

hierna genoemd: de gebruiker,

is overeengekomen wat volgt:

Art. 1 Voorwerp van de terbeschikkingstelling

Voor het houden van de hierna vermelde activiteit: (kooptreden, muziekuitvoering,) staat de beheerder aan de gebruiker het gebruik toe van een kerkgebouw met zijn meubilair, gelegen.....(straat), te

De gebruiker zal de hem toevertrouwde goederen beheren als een goed huisvader.

Dit impliceert dat de gebruiker na ontvangst van de inkom sleutel en vóór de aanvang van de activiteiten, de beheerder van eventuele gebreken zal verwittigen.

Art. 2 Vrijwaring van het sacrale karakter

De gebruiker zal erop toezien dat alle personen die hij toelaat tot het kerkgebouw het sacrale karakter van de kerk eerbiedigen.

De activiteit mag naar inhoud en vorm niet indruisen tegen het geloof en de goede zeden en zal het sacrale karakter van de kerk eerbiedigen. Eén of meerdere leden van de beheerder en de door hem aangestelde, hebben het recht tot gratis toegang, voor, tijdens en na de activiteit.

Bij niet naleving van de voorschriften van dit artikel kan de activiteit meteen worden stilgelegd door de beheerder of zijn aangestelde, die hiertoe een discretionaire bevoegdheid hebben. De gebruiker zal hiervoor geen enkele schadevergoeding kunnen vragen en hij zal de beheerder vrijwaren voor elke gebeurlijke vordering uitgaande van de uitvoerders van de activiteit.

Art. 3 Duur van de terbeschikkingstelling

De overeenkomst wordt aangegaan voor een bepaalde duur met aanvang op (datum) vanaf ..u. .tot.....(datum..... u... . Indien bijkomende toegang tot het kerkgebouw nodig is voor de voorbereiding en opruiming dient dit vooraf te worden afgesproken met de beheerder (op zondagen is de kerk slechts beschikbaar na de eucharistieviering).

Art. 4 Verbod van overdracht

De gebruiker mag de rechten en voordelen van huidige overeenkomst niet overdragen aan derden.

Art. 5 Inboedel

Zo de gebruiker de bestaande opstelling van de stoelen wenst te veranderen zal hij hiervoor voorafgaand overleg plegen met een door de beheerder aangeduide verantwoordelijke, hoe dit moet geschieden en wanneer en door wie de stoelen op hun oorspronkelijke plaats terug geplaatst worden. Stoelen mogen niet over de vloer heen en weer geschoven worden.

De gebruiker mag het overige meubilair enkel verplaatsen mits de voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de beheerder. De gebruiker zal een plan van de nieuwe tijdelijke opstelling ter ondertekening "voor akkoord" voorleggen aan de beheerder.

Onmiddellijk na het einde van de activiteit zal de gebruiker het meubilair op zijn oorspronkelijke plaats terugplaatsen.

Art. 6 Aanhechtingspunten

Het is de gebruiker toegelaten de bestaande krammen, haken en hechtingmaterialen te gebruiken, hij zal erop toezien deze niet te overbelasten en hij mag er geen bijkomende aanbrengen.

Art. 7 Beeld en geluid

Behoudens voorafgaandelijke afspraak en schriftelijke akkoord zijn de bestaande beeld- en geluidsinstallatie en de bedradingen niet ter beschikking van de gebruiker. Het gebruik van gelijk welke geluidsversterking mag nooit burens- of overlast veroorzaken op gelijk welk tijdstip. De gebruiker dient rekening te houden met de beperkte aanwezige stroomsterkte.

Art. 8 Lasten en taksen

De gebruiker schikt zich naar de gemeentelijke en andere voorschriften (Sabam, enz.) en neemt alle kosten (lasten, taksen, retributies, belastingen etc....) veroorzaakt door zijn activiteit totaal te zijn laste. Bij niet betaling valt de volledige verantwoordelijkheid hiervoor op de gebruiker.

Art. 9 Praktische afspraken

Praktische afspraken voor het openen van de deuren, ramen, het bedienen van de verlichting, de elektriciteit etc.. gebeuren met de door de beheerder aangeduide persoon:

Het is de gebruiker niet toegelaten de regeling van de thermostaat aan te passen. Dit kan enkel door een persoon aangesteld door de beheerder. Omwille van de hoge kost der verwarming zal de gebruiker er op toe zien dat de kerkdeuren zoveel mogelijk dicht blijven.

Met het oog op het voorkomen van diefstal zal de gebruiker erop toezien dat er steeds iemand van zijn organisatie of vereniging in het gebouw aanwezig is, wanneer het gebouw niet volledig afgesloten is.

Art.10 Opruiming

Meteen na de activiteit zal de gebruiker zorgen voor de opruiming inclusief grondige schoonmaak zodat het gebouw en zijn inboedel in gebruiksklare en zindelijke staat wordt teruggegeven, geheel zoals hij het ontvangen heeft, zo niet worden de bijkomende kosten hiervoor aangerekend. Hiervoor zal in eerste instantie de waarborg worden aangesproken.

Art.11 Verzekering

De verzekering van de beheerder dekt enkel zijn burgerlijke aansprakelijkheid voor de activiteiten van zijn leden, eigen vrijwilligers en deelnemers aan de eredienst.

Bijgevolg zal de gebruiker zelf instaan voor de verzekering van zijn aansprakelijkheid als gebruiker van het gebouw, als inrichter van de activiteit, en voor de deelnemers en aanwezigen op de door hem georganiseerde activiteit en hij/zij ontslaat de beheerder van alle verantwoordelijkheid van welke aard ook, behoudens deze te wijten aan gebreken van het kerkgebouw of zijn inrichting.

Art. 12 Borgstelling

Een waarborg van € 200.00, is cash te betalen bij ontvangst van de inkom sleutel bij de penningmeester. Na teruggave van de sleutel, binnen de vijf dagen na het beëindigen van de overeenkomst en zonder vastgestelde tekortkomingen aan het gebouw en de goederen zal het bedrag van de waarborg worden terugbetaald aan de gebruiker verminderd met de aftrek van de kosten voor de nutsvoorzieningen (de opname van de tellers wordt samen uitgevoerd door beheerder en gebruiker, de dag voor de aanvang van het gebruik en bij het beëindigen van de activiteit) en eventuele kosten voor opruimen en poetsen.

Mogelijke bijbetaling in geval van ontoereikende waarborg gebeurt binnen vijf dagen.

Volgende personen stellen zich elk afzonderlijk ten persoonlijke titel borg voor de goede en integrale uitvoering van alle financiële verplichtingen van de gebruiker voortvloeiend uit deze overeenkomst :

1.wonende te

2.wonende te

Art. 13 Prijs

Voor deze tijdelijke terbeschikkingstelling wordt een forfaitaire onkostenvergoeding van € 200,00 per dag of gedeelte ervan aangerekend.

De totaal kost bedraagt dus te storten op rekening van de kerkfabriek n°, minstens 30 dagen vóór de aanvangsdatum.

Opgemaakt te Meise, in twee exemplaren op

Elk der partijen verklaart één exemplaar te hebben ontvangen.

Bijlage: (Stoelenplan)

De beheerder,

De gebruiker,

Secretaris,

Voorzitter

Functie

Zetel kerkfabriek:

Briefwisseling: Voorzitter kerkraad,

4. Verslag overleg CBS en CKB.

Overleg tussen gemeentebestuur en centraal kerkbestuur (CKB) Meise.

Datum: 22 augustus 2017.

Aanwezig: *voor het gemeentebestuur:* Jos Emmerechts, burgemeester, Sonia Becq, schepen; Emiel De Boeck, schepen, Jonathan De Valck, schepen, Paul Van Doorslaer, schepen; Ellen Declercq, gemeentesecretaris; Wim Van Campenhout, ingenieur.

Voor het CKB: Jan Lagae, aangestelde namens het aartsbisdom; Ingrid Van Ransbeeck, voorzitter; André Delen, expert; Wilfried Van Campenhout, lid; Gilbert Hoogsteyns, secretaris.

Verontschuldigd: Paul Aerts, lid CKB

Voorstelling nieuwe samenstelling CKB

Voorafgaandelijke opmerkingen

Het is zeer moeilijk geweest om een datum voor een vergadering vast te stellen. Het kwam voor dat de vergadering plots op het laatste moment afgelast werd. Daardoor waren er moeilijkheden rond het overleg rond de budgetten.

In mei 2016 werd het kerkenplan goedgekeurd door het Aartsbisdom, dit plan had al kunnen goedgekeurd worden door de gemeente.

Het is in ieders belang dat er regelmatig overlegd wordt.

Kerkenbeleidsplan

Het beleidsplan wordt besproken, de opmerkingen worden dadelijk in het plan ingevoegd.

Het plan wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

Boskapel

Voor het begin van de voor de warmtepomp is er een tegensprekelijke plaatsbeschrijving nodig gezien de hangende zaken met Renotec.

Het KF Wolvertem zal de gemeente schriftelijk verzoeken om deze plaatsbeschrijving te laten uitvoeren.

Op de boskapel is een bliksemafleider aangebracht. De plaatsing ervan is niet optimaal, de leiding zou beter dicht bij een waterafvoerpijp geplaatst zijn in plaats van in het midden van de muur.

Aandachtspunten

Worden er ook bliksemafleiders voorzien voor de andere kerken?

Nazicht van duivenweringen.

Volgende vergadering

Op dinsdag 21 november 2017 om 18 uur, op de agenda zeker het pastorieënplan.

5. Goedkeuring Aartsbisdom.



Aartsbisdom Mechelen - Brussel

VERENIGING ZONDER WINSTOOGMERK

Centraal Kerkbestuur Meise
Steenhuffelstraat 1
1861 Wolvertem-Meise

Mechelen, 1 september 2017
Onze ref.: 20170901/VBM/IS

Geachte,

Onderwerp: goedkeuring kerkenbeleidsplan

Wij danken U voor het kerkenbeleidsplan voor de gemeente Meise, welk wij in goede orde mochten ontvangen.

Gelet op de stukken ons overgemaakt in dit dossier, na gunstig advies van het Vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen en na overleg met de Deken van Londerzeel, hebben wij, namens de Aartsbisschop, de eer bij deze in te stemmen met het ons voorliggend kerkenbeleidsplan dd. 22/08/2017.

Met de meeste hoogachting,

Geert CLOET
Verantwoordelijke dienst kerkfabrieken & VPW's

Patrick du BOIS
Bisschoppelijk Afgevaardigde

Kopie: College van Burgemeester en Schepenen van Meise

6. Goedkeuring gemeente Meise.



UITTREKSEL UIT HET NOTULENBOEK VAN DE GEMEENTERAAD

Zitting 22/08/2017

Aanwezig:

Steven De Ridder, voorzitter van de gemeenteraad;
Jozef Emmerechts, burgemeester;
Sonja Becq, Jonathan De Valck, Emiel De Boeck, Paul Van Doorslaer, Wim Verbeke en Gerda Van den Brande, schepenen;
Marcel Belgrado, Veerle De Cuyper, Christine De Cubber, Hendrik Van Schel, Ann Van den Broeck, Jacques Wouters, Roger Heyvaert, Jan Lathouwers, Virginie De Klippel, Gunther Van Doorslaer, René De Smedt, Thomas Goethals, Hilde Mertens en Roel Anciaux, raadsleden;
Ellen De Clerck, gemeentesecretaris.

Verontschuldigd:

Jo Van Den Brande, Marie Van Cauter en Marie-Jeanne Thaelemans, raadsleden;

Afwezig:

Johan Van Schel, raadslid;

FINANCIËN: CENTRAAL KERKBESTUUR : KERKENBELEIDSPLAN

MOTIVERING

Feiten en context

Op 31 juli 2017 ontvingen wij het geactualiseerde kerkenbeleidsplan van het Centraal kerkbestuur.

Met het oog op het behoud van subsidies aan Beschermd Monumenten, moet het kerkenbeleidsplan door de gemeenteraad worden goedgekeurd vóór 1 oktober 2017.

Het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur (CRKC VZW) verleende op 31 juli 2017 een gunstig advies onder voorwaarde dat nog een aantal verduidelijkingen worden gedaan bij de architecturale mogelijkheden en de ruimtelijke omgeving. (foto's / beschrijving).

Het ontwerp van kerkenbeleidsplan voldoet aan de criteria van het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Op 4 augustus werd een bijgewerkt kerkenbeleidsplan ingediend door het centraal kerkbestuur

Visie omtrent de kerken:

Deelgemeente (en wijk)	Kerk	Toekomstvisie
Imde	Sint <u>Kwintinus</u>	Parochiekerk en <u>socioculturele</u> nevenbestemming
Meise	Sint Martinus Sint- <u>Elooi</u> kapel	Idem Devotiekerk
Meuzegem	O.L.Vrouw Boodschap	Idem
Oppem	Sint <u>Stefanus</u>	Idem
Rossem	Sint <u>Medardus</u> en <u>Gilardus</u>	Tentoonstellingskerk en parochiekerk
Sint <u>Brixius</u> -Rode	Sint <u>Brixius</u>	Parochiekerk en <u>socioculturele</u> nevenbestemming
Westrode	Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans	Idem
Wolvertem	Sint Laurentius en <u>Gorik</u> Boskapel	Idem Socioculturele devotiekerk

3.1.1 Pastorale zone: Kiemkr8cht Meise.

In de gemeente Meise zijn de parochies momenteel nog georganiseerd per federatie: Meise en Wolvertem. De zone 'Kiemkr8cht' die alle parochies van de gemeente omvat, is opgericht maar moet nog officieel erkend worden. De pastorale eindverantwoordelijke voor de parochies op het hele grondgebied van de gemeente Meise, tevens aangestelde vertegenwoordiger van het representatief orgaan, is E.H. Jan Lagae, federatiepastoor en tevens pastoor van Imde St.-Kwinten, Meise, St.-Martinus, Meuzegem O.L. Vrouw Boodschap, Oppem St.-Stefaan, Rossem St.-Medardus, St.-Gildardus en Medardus, St.-Brixius – Rode Sint Brixius, Westrode, O.L. Vrouw van de Rozenkrans en Wolvertem, St. – Laurentius en tevens verantwoordelijk voor de twee devotiekerken.

3.1.2 Visie

Gezien de nog steeds belangrijke herkenningsfunctie die elk kerkgebouw in zich draagt voor elke dorpsgemeenschap en gezien de gehechtheid van de plaatselijke bevolking aan vieringen in de eigen parochiekerk willen zij nog afwachten hoe de aanwezigheid van gelovigen in de vieringen evolueert om binnen een vijftal jaren een nieuw voorstel van kerkenplan in te dienen, dat rekening houdt met de situatie die zich dan voordoet.

Juridische gronden

Het gemeentedecreet.

Eredienstendecreet van 7 mei 2004, gewijzigd bij decreet van 6 juli 2012.

Besluit Vlaamse Regering van 14 december 2012 tot wijziging van het algemeen reglement op de boekhouding van de besturen van de eredienst.

Keizerlijk decreet van 30 december 1809 op de kerkfabrieken.

Advies/argumentatie

Overwegende dat het ontwerp van kerkenbeleidsplan voldoet aan de criteria van het Agentschap Onroerend Erfgoed;

Overwegende dat het kerkenbeleidsplan door de gemeenteraad moet worden goedgekeurd vóór 1 oktober 2017 om te vermijden dat de lopende subsidiedossiers (voor het bekomen van een restauratiepremie van 80%) dreigen te vervallen;

Gelet op het voorwaardelijk gunstig advies van CRKC VZW;

Gelet op het voorstel van het CKB om binnen 5 jaar het kerkenbeleidsplan te evalueren en mogelijks bij te sturen in functie van de nieuwe noden;

GUNSTIG advies omtrent dit ontwerp van kerkenbeleidsplan en dit ter goedkeuring aan de gemeenteraad voor te leggen.

Financiële gevolgen

Geen financiële gevolgen.

Bespreking

Raadslid Hilde Mertens vraagt waar die nevenactiviteiten precies over gaan. Burgemeester Jos Emmerechts stelt dat dit concerten kunnen zijn. Raadslid Hilde Mertens vraagt of er dan huur gevraagd wordt aan de organisaties om die kerk te mogen gebruiken. Schepen Paul Van Doorslaer stelt dat dit 250 euro bedraagt in de winter en 200 euro in de zomer. Schepen Sonja Becq stelt dat dit eigenlijk al voorzien was en dit eigenlijk een bevestiging is van het bestaande. Raadslid Hilde Mertens vraagt of dit dan kan gebruikt worden om de kosten te betalen.

Met algemene stemmen

BESLUIT

Artikel 1

De gemeenteraad gaat akkoord met het ontwerp van kerkenbeleidsplan, opgemaakt door het Centraal Kerkbestuur.

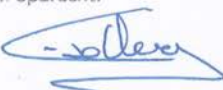
Artikel 2

Kopij van dit besluit zal overgemaakt worden aan het Centraal Kerkbestuur.

Namens de gemeenteraad:

Voor gelijkvormig afschrift:
Meise, 11 september 2017

In opdracht:


Ellen DE CLERCK
gemeentesecretaris


Steven DE RIDDER
voorzitter van de gemeenteraad

7. Brief Agentschap Onroerend erfgoed.

Agentschap Onroerend Erfgoed

Vlaamse overheid
Koning Albert II-laan 19 bus 5
1210 BRUSSEL
T 02 553 16 50
www.onroenderfgoed.be

College van Burgemeester en Schepenen
Tramlaan 8
1860 Meise

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
		4.003/23050/102.1; 6503	
vragen naar/e-mail		telefoonnummer	datum
Annemie Foubert		02 553 16 50	
annemie.foubert@vlaanderen.be			

Betreft:

Meise; Sint-Brixiuskerk
Plaatsen van verwarming
Vervulling voorwaarde kerkenbeleidsplan

Geachte,

We hebben het kerkenbeleidsplan van de gemeente Meise dat aan het agentschap werd bezorgd nagekeken en getoetst aan de criteria zoals bepaald in art. 2.1 31°/1 van het Onroenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Hierbij kan ik u melden dat het ingediende kerkenbeleidsplan hieraan voldoet.

Er is dus voldaan aan de voorwaarde om het hierboven ontvankelijk verklaarde premiedossier zijn plaats op de wachtlijst van toe te kennen restauratiepremies te laten behouden. U hoeft hiervoor verder niks te ondernemen in afwachting van de toekenning van de premie. Het kerkenbeleidsplan is opgenomen in de lijst van kerkenbeleidsplannen die voldoen.

Mocht u nog vragen hebben, dan kan u contact opnemen met het agentschap via de hierboven vermelde gegevens.

Met vriendelijke groeten,

Halewijn Missiaen
Directeur Backoffice Beheer